

Paba diena

Šiandien – mėnulio delčia, nuo penktadienio – jaunatis. Saulė teka 5 val. 7 min., leidžiasi 21 val. 25 min. Dienos ilgumas 16 val. 18 min.

Vardadieniai: šiandien – Akacijus, Akvilas, Akvilė, Akvilina, Akvilinas, Bernardina, Bernardinas, Eidvainas, Eidvė, Eidvilas, Eidvilė, Eidvina, Eidvinas, Eidvis, Eidvyda, Eidvydas, Eidvys, rytoj – Ankantas, Atėnė, Gėlė, Gėliūnė, Kytautas, Kytautė, Kyvainas, Teobaldas, Vaidevutis, Vaidys, penktadienį – Alda, Aldas, Aldė, Aldis, Aldona, Aldonas, Alena, Elena, Elė, Ilona, Julė, Julija, Julita, Lėnė, Rita.

Šiandien – Kauno diena. Pasaulinė metrologų diena.

Gegužės 21 – Pasaulinė kultūrų puoselėjimo diena. Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės diena. Lietuvos tautinių bendrijų diena.

Gegužės 22 – Tarptautinė biologinės įvairovės diena.

Prienų seniūnija dirba jau naujose patalpose

Prienų seniūnija jau persikėlė į naujas patalpas ir klientus kviečia apsilankyti adresu: J.Brundzos g. 12A, Prienai. Tai padaryti yra gana patogiu, nes seniūnija įsikūrė miesto centrinėje dalyje, pastate, kuriame veikia ir Nacionalinis visuomenės sveikatos centras.

(Nukelta į 6 p.)

Sveikatos ministras nepasiduoda: vėl bandė apriboti medikų „migraciją“

Pastaruoju metu medikai negali ramiai atsipūsti: iš vienos pusės tyko koronavirusinės infekcijos grėsmė, iš kitos – įsakymais ir sprendimais „spaudžia“ sveikatos ministras A. Veryga, nebe pirmą kartą siekiantis priversti gydytojus dirbti vienoje medicinos įstaigoje, ir nebe pirmą kartą, nesulaukęs medikų organizacijų pritarimo, sušvelninantis savo reikalavimus iki rekomendacijų.

Antai gegužės 11 d., pirmadienį, jis pasirašė sprendimą, kuriame sveikatos priežiūros ir stacionarinio gydymo įstaigoms buvo nurodyta medikų, dirbančių keliose darbovietėse, darbą kiekvienoje jų atskirai organizuoti nepertraukiamais ciklais. Ciklo sąvoka buvo paaiškinta kaip „einamojo mėnesio darbo valandų skaičių apimantis darbo epizodas, nepertraukiamai vykstantis vienoje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje“. Įstaigoms parekomenduota susumuoti darbuotojų mėnesio darbo valandas ir jas išdėstyti ne per savaitę, o per mėnesį. Praktiškai tai galėtų atrodyti taip: atidirbo medikas vienoje įstaigoje be pertraukų tris savaites, tik tuomet jis gali vykti į kitą įstaigą, kurioje konsultuos ar budės

vieną savaitę.

Savo sprendimui ministras turėjo svarų argumentą: Nacionalinio visuomenės sveikatos centro (NVSC) pateiktus duomenis, kurie rodo, kad penktadalis šalyje patvirtintų koronaviruso atvejų buvo nustatyti medikams. Todėl, ministro teigimu, sprendimo reikalavimų laikymasis padėtų išvengti kryžminės taršos gydymo įstaigose.

Tačiau ar tai nesustabdytų gydymo įstaigų, pirmiausia rajono ligoninių, darbo, juk dauguma jų gydytojų yra atvykstantys?

Prienų ligoninėje iš 75 gydytojų net 55, t.y. daugiau nei du trečdaliai, dirba ir kitose gydymo įstaigose. Ligoninės direktorė **Jūratė Milaknienė**, viduryje savaitės paklausta, ar

Keistas prezidento požiūris į korupciją 2 p.

Pieno kaina – kaip karšta bulvė 2-3 p.

Koronavirusas – lyg padidinamasis stiklas 3-4 p.

Demokratinės Lietuvos pamatus statė ir Prienų krašto šviesuoliai 5 p.

Ketina nesugrįžti į mokyklų suolus 6 p.

Prienų turguje

„I mišką eikim tik su taika, be kirvio“... 8 p.

Vizijose – produktų iš kaimo parduotuvė Prienuose, ūkininkai kviečiami jungtinei veiklai

UAB „Miglūnas“ direktorė 37-erių Asta Gluoksnienė – veikli ir organizacinių gebėjimų nestokojanti nedidelės mėsos produktų gamybos įmonės vadovė – viena iš tų, kurie patikėjo trumposios maisto tiekimo grandinės nauda ir galimybėmis vietos ūkininkams bei gamintojams. Jos teigimu, Prienų rajono ūkininkų ir smulkiųjų gamintojų prieš du mėnesius išreikštas noras realizuoti savo produkciją be tarpininkų jau įgauna konkretų pavidalą – baigiama rengti paraiška pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos (KPP) priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritį „Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu“. Pagal šią paraišką projektą vykdysiantys partneriai pretenduoja į paramą kaimiškų produktų parduotuvės įsteigimui ir darbo vietų sukūrimui Prienuose.

Parduotuvėje, kurią ketinama įkurti centrinėje miesto dalyje, pagal sutartį būtų prekiaujama vietos ūkininkų ir gamintojų produkcija: mėsa, pienu, žuvimi, kruopomis ir jų gaminiais, duonos gaminiais, sezoniniais vaisiais ir daržovėmis, prieskoniais ir kt. Todėl A. Gluoksnienė, viena iš šio projekto organizatorių, savo pavyzdžiu siekia paskatinti ūkininkus įsitraukti į jungtinę veiklą bei

būsimai parduotuvei tiekti savo ūkiuose pagamintus žemės ūkio ir maisto produktus, taip užsitikrinant papildomą jų realizavimo ir nuolatinių pajamų šaltinį.

Su Asta Gluoksnienė susitikome prie Liepaloto kaime veikiančios UAB „Miglūnas“ cecho, kuriame gaminama, Lietuvos ir užsienio vartotojams siūlomi ypatingo skonio šalto rūkymo mėsos gaminiai. Nors bendrovė įkurta dar 2007 metais, o sertifikuota tautinio paveldo produktų gamintoja tapo nuo 2010 metų, Asta Gluoksnienė šį verslą įsigijo vos prieš trejus metus ir planuoja jį išplėsti. Kol kas nedidelėje įmonėje dirba du samdomi darbuotojai ir pati Asta.

– Liepaloto kaime veikė rūkytų kiaulienos gaminių cechas, anksčiau – skerdykla. Ketinu asortimentą papildyti ir rūkytais jautienos gami-

niais, pardavimui pasiūlyti žalios mėsos, skerdeną užsisakome iš mėsos perdirbimo įmonių, ūkininkų, – kalbėjo bendrovės direktorė.

Ji akcentavo, kad įmonėje šalto rūkymo mėsos gaminiai ir toliau gaminami rankomis. Saugant unikalias jų savybes ir sudėtį, nenaudojami jokie E konservantai, mėsa sūdoma su druska, česnakais ir kitais prieskoniais, gaminiai rūkinami su alksnio malkomis ir pjuvenomis.

– Mėsą ruošiamė taip, kaip ir esame pratę patiekti savo šeimai, kad ji maitintųsi sveikais ir natūraliais produktais, – patikino Asta Gluoksnienė.

Anot jos, nors dabartinis jaunimas susiformavęs naujus mitybos įpročius, pirmenybę teikia greitam maistui, šaldytiems pusfabrikačiams,

(Nukelta į 3 p.)

viceministrė **Lina Jaruševičienė** jau kalbėjo, kad darbo organizavimas ciklais yra labiau rekomendacinio pobūdžio.

Gegužės 15 d., penktadienį, Prienų ligoninės direktorės pavaduotojas medicininai **Vaidotas Karvelis** patvirtino, kad įstaiga gavo pirmadienį pasirašyto sveikatos ministro sprendimo pakeitimą, kuriame darbas ciklais įvardinamas ne kaip privalomas, o galimas.

A. Veryga šiame rašte nurodė, kad medikų, dirbančių ne vienoje as-

mens įstaigoje ir turinčių tiesioginių kontaktų su pacientais, darbas „gali būti organizuojamas ciklais arba darbdavio patvirtintu suderintu darbo grafiku“, ir stacionaruose, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigose būtina užtikrinti minimalius darbuotojų tarpusavio kontaktus, darbuotojų ir pacientų saugumo reikalavimus, kontaktų atsekamumą, kryžminės taršos prevenciją.

Tokių sprendimų priėmimą ir jų

(Nukelta į 4 p.)

Nuomonė

Rytas STASELIS

Keistas prezidento požiūris į korupciją

Iš pat labo ryto perskaičiau naujienų portalo „15min.lt“ žurnalistės Lietuvos Želienės interviu su prezidentu Gitanu Nausėda. Tiesą sakant, turinio gilumu manęs iš koto neišvertė, tačiau kai kas visgi nustebino. Net ne ditirambai ministrui pirmininkui Sauliui Skverneliui ir sveikatos apsaugos ministrui Aurelijui Verygai už tai, kaip jie puikiai tvarkosi su pandemija. Visų pirma, šalies vadovo požiūris į korupciją. Nes, regis, net savo rinkimų kampanijos šimtet pavasarį jis nepajėgė arba nesistengė tuo požiūriu sistemiškai atskleisti.

Taigi ką aš ten išskaičiau (citatos):

„Manau, kad korupcijos srityje pastaruosius keletą metų mes praktiškai nepajudėjome į gerąją pusę. Mūsų korupcijos vertinimo rodikliai praktiškai liko tokie patys, kokie buvo 2015 m. Labai norėčiau, kad mano kadencijos metu šie rodikliai iš esmės pagerėtų.“

„Mūsų iniciatyva Seime yra Korupcijos prevencijos įstatymas. Dėl tam tikro sutrikdyto darbų ritmo kol kas jis dar nėra apsvaistytas ir priimtas, bet mums tai tikrai yra labai svarbus veiklos baras.“

Klausimas: „Jūs, kaip prezidentas, reikalaujate skaidrumo iš kitų, štai kritikuojate ministrus. Tačiau jūs buvote pirmasis, ištrynęs viešųjų ir privačių interesų deklaraciją, nepaviešino savo turto ir pajamų deklaracijos už 2018-uosius metus, nes tai jums leido įstatymų spragos. Kaip manote, kokią pavyzdį rodote?“

„Niekas ten tokio (...) ypatingo nebuvo, mes galėjome ir neištrinti, bet, tiesą sakant, elgėmės taip, kaip nustato įstatymas. Viskas bus dabar pateikta, kaip yra reikalinga, ir mano turto deklaracija, ir gyventojų pajamų deklaracija užpildyta. Aš tikrai neturiu ką slėpti. (...) Tiesą sakant, man net sunku dabar atsakyti į tą klausimą, nes viskas ten yra tvarkoje ir galima buvo ir neištrinti.“

Privačių interesų deklaravimas yra viena iš veiksmingiausių viešųjų ir privačių interesų konfliktų valstybinėje tarnyboje prevencijos priemonių, kuriant pasitikėjimą viešuoju sektoriumi. Tai savo rekomendacijose pabrėžia ir Europos Tarybos valstybių prieš korupciją grupė (GRECO) bei Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EPBO) (citata iš kito 15min.lt teksto).

Viešųjų ir privačių interesų deklaravimas yra bene pats dažniausias kliuvinyvis šios kadencijos seimūnams ir vykdomosios valdžios atstovams. Deklaravimas kaip institutas buvo sukurtas maždaug prieš dešimtmetį, siekiant, kad privačių (savo, savo šeimos narių) interesų turintys politikai bei pareigūnai viešai juos įvardytų (kad visuomenei būtų lengviau kontroliuoti priimamus politinius sprendimus ar jų iniciatyvas). Tačiau nuo šių metų pradžios, valdžios žmonių iniciatyva, ankstesnių metų deklaracijos tapo viešai nebepraeinamos, nes jų skelbti viešai nebeprivaloma.

Savąją ištrynę ir prezidentas, kurio netenkina kova su korupcija, tačiau kuris nesupranta, kad viešųjų ir privačių interesų derinimas yra vienas kertinių kovos su korupcija instrumentų. Svarbus, beje, visų lygių valdžiai. Pradedant gal ir ne nuo prezidentūros (nors Rolando Pakso istorija rodo, kad svarbu ir ten), bet nuo savivaldybių – tai faktas.

Stebiuosi, kad p. Nausėda tikisi korupcinę aplinką tramdyti specialiais, savo ir komandos inicijuotais įstatymais, šiek tiek ignoruodamas jau galiojančius. Taigi rodydamas atitinkamą pavyzdį ne tik seimūnams beigi ministrams, bet ir savivaldai. Atrodo, kad kai kuriais aspektais šalies vadovo vertybių sistemoje kai kuriems komponentams iki pamatinio tvirtumo dar gerokai trūksta.

Žemės ūkis

Pieno kaina – kaip karšta bulvė

Justinas ADOMAITIS

Neseniai nuotoliniu būdu Žemės ūkio ministerijoje vykusioje trišalėje Pieno taryboje pagaliau buvo sutarta, jog nuo liepos 1 d. įsigalios pataisytas Pieno įstatymas (2015 m. birželio mėn. priimtas Ūkio subjektų, perkančių parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiams, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymas), tačiau dešimt pieno supirkimo kainų grupių, dėl kurių panaikinimo pieno gamintojai kovojo penkerius metus, išliks dar tris mėnesius – iki spalio 1 d. Vėliau pienas bus superkamas pagal tris grupes. Į Lietuvos pieno gamintojų asociacijos (LPGA) siūlymą sprendžiant pieno supirkimo kainas įtraukti prekybininkus atsižvelgta nebuvo.

Pokyčių teks palaukti

Lietuvos vidutinių pieno ūkių asociacijos (LVPŪA) vadovė Renata Vilimienė teigė pritarianti žemės ūkio ministro Andriaus Palionio iniciatyvoms sumažinti įtampą pieno sektoriuje, kai vieni pieno gamintojai remiami kitų sąskaita.

Stambiausius pieno perdirbėjus vienijančios asociacijos „Pieno centras“ direktorius Egidijus Simonis perspėjo, jog įsigaliojus pataisytam Pieno įstatymui įvyks kai kurių pieno supirkimo kainų pokyčių, bus išklaustyti į gausiausių pieno ūkių bendruomenės reikalavimus. Pasak E. Simonio, nedidelių pieno ūkių šeiminiškams privalu modernizuoti gamybą, investuoti į žaliavos sudėtį ir kokybę.

LVPŪA vadovė R. Vilimienė teigė, jog Pieno taryboje nebuvo pritarimo pieno perdirbėjų siūlymui beveik dvigubai didinti žaliavos supirkimo kainų priedų skaičiavimo procentus.

„Pieno kainoje didžiausią procentą sudaro prekybininko dalis (38 proc.), o ūkininkui tenka vos 23 proc., – sako LPGA prezidentas Jonas Vilionis, – neseniai paskelbta apie kai kurių prekybos tinklų akciją mažinti produktų kainas...“

gamintojų sąskaita“.

„Pieno perdirbėjai suskubo mažinti pieno žaliavos supirkimo kainas, nes nuolaidos prekybos centruose bus didesnės“, – sako LPGA direktorius Eimantas Bičius. Jo teigimu, prekybininkai paskelbė, jog prie kainų mažinimo akcijos prisideda puse milijono eurų, o milijonu – jų įvardijami gamintojai. LPGA direktoriaus nuomone, gerai, kad vartotojams mažinamos kainos, bet bus labai blogai, jeigu tai dar kartą atsiguls ant ūkininkų pečių. „Dažniausiai prekybininkai brangstančių maisto produktų priešastimi nurodo pabrangusią žaliavą, – pastebi E. Bičius, – žemdirbiams dėl tokios neteisybės būna ypač skaudu. Juk maisto grandinėje tarp prekybininko ir gamintojo yra žaliavos perdirbėjas. Ankstesni pieno supirkimo kainų mažinimą perdirbėjai motyvavo kritusia eksporto rinka, dabar rado naują priežastį“.

Kas sukauptė „lašinių“

Žemės ūkio ministerija skelbia, jog Lietuvos pieno perdirbimo įmonės ir tarpininkai balandį už natūralų pieną stambiesiems (tiekiantiems 40 t per mėnesį) šalies pieno ūkiams mokėjo 317,1 Eur/t, arba 7,3 proc. mažiau nei kovą. Vidutinė natūralaus pieno supirkimo kaina visiems ūkiams balandį buvo 282 Eur/t – 9,2 proc. mažesnė nei kovą ir 6,3 proc. mažesnė nei 2019 m. balandį. Stambiesiems pieno ūkiams „Rokiškio sūrio“ grupė mokėjo 326 Eur/t, „Marijampolės pieno

konservai“ – 325 Eur/t, „Pieno žvaigždės“ – 322 Eur/t, „Vilkyškių pieninė“ – 315 Eur/t, „Žemaitijos pienas“ – 315 Eur/t, „Pienas LT“ – 309 Eur/t, „Nordic proteins“ – 298 Eur/t.

„Pieno centro“ direktoriaus E. Simonio teigimu, pieno rinkai šiuo metu didžiausią įtaką daro dėl pandemijos krentantis pieno produktų vartojimas bei stringantys pardavimai eksporto rinkose. Taip pat prisideda sezoniskumas – kiekvienais metais Lietuvoje nuo pavasario pieno supirkimo kainų kreivė leidžiasi žemyn: pavasarį ir vasarą primelžiama daugiau pieno, bet jame mažėja baltymų ir riebalų santykis. Dėl to atitinkamai mažėja žaliavos supirkimo kaina.

Šalies politikai skelbia, jog agrarinis verslas dėl koronaviruso pandemijos atsiradusius ekonominius sunkumus pasitiko sukaupęs „lašinių“. Viešai paskelbta, jog 2019 m. didžiosios šalies pieno perdirbimo įmonės pardavė produkcijos daugiau nei už pusę milijardo eurų: „Rokiškio sūrio“ grupė – 208,4 mln. Eur, „Pieno žvaigždžių“ grupė – 170,6 mln. Eur, „Vilkyškių pieninė“ grupė – 114,6 mln. Eur, „Žemaitijos pieno“ grupė – 185,6 mln. Eur. Grynojo pelno (Nasdaq Baltijos biržos duomenimis) „Rokiškio sūris“ gavo 4,1 mln. Eur, „Žemaitijos pienas“ – 10,8 mln. Eur, „Pieno žvaigždės“ – 136 tūkst. Eur. Lietuvoje savo produkcijos pardavė: „Rokiškio sūris“ – 38 proc., „Pieno žvaigždės“

(Nukelta į 3 p.)

PR „Sodra“: nedarbo išmokų gavėjų skaičius išaugo ketvirtadaliu

Balandžio mėnesį „Sodra“ paskyrė nedarbo išmokas per 17 tūkst. naujai užsiregistravusių bedarbių. Preliminariais duomenimis, gegužę nedarbo išmokos iš viso pasieks 76 tūkst. gyventojų. Palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, nedarbo išmokų gavėjų skaičius išaugo ketvirtadaliu. Balandžio nedarbo išmokos gyventojų sąskaitas pasieks nuo gegužės 20 d.

Preliminariai gegužę nedarbo išmokų suma sudarys per 26 mln. eurų. Palyginti, balandį nedarbo išmokų už kovą suma siekė 20 mln. eurų, o tuo pačiu laikotarpiu prieš metus – 15 mln. eurų. Šiuo metu vidutinė nedarbo išmoka Lietuvoje siekia 343 eurus per mėnesį.

„Suprantama, kad esant ekstremaliai situacijai daugiau žmonių neteko darbo, o nedarbo išmokų tikslas – kompensuoti prarastas pajamas, kol žmogus ieškos naujų galimybių įsidarbinti. Nedarbo išmokos mokamos iki 9 mėnesių – galima sakyti, žmogus išmokas gautų iki šių metų pabaigos, jeigu nepalanki situacija darbo rinkoje išliks“, – sako „Sodros“ direktoriaus pavaduotojas Ježys Miskis.

Nors įprastai nedarbo išmokų gavėjų skaičius būna gana stabilus, jau balandį įtaką bedarbių skaičiui ima daryti sezoniskumas ir išmokų mažėja. Šiemet dėl karantino ir ekstremalios situacijos balandį

nedarbo išmokų gavėjų skaičius reikšmingai išaugo.

„Sodros“ duomenimis, šių metų vasarį nedarbo išmokų gavėjų skaičius siekė 67,2 tūkst., kovą – 69,5 tūkst., balandį (planuojama) 76 tūkst. Palyginti, 2019 m. vasarį Lietuvoje buvo 62,2 tūkst. nedarbo išmokų gavėjų, kovą – 62,2 tūkst., balandį – 58,9 tūkst. Nedarbo išmokos mokamos už praėjusį mėnesį – balandžio išmokos gyventojus pasieks šį mėnesį.

Svarbu žinoti

Gyventojams, kurie registruojasi Užimtumo tarnyboje – svarbi informacija apie nedarbo išmokas:

Kur kreiptis dėl išmokos?

Netekus darbo pirmiausia reikia užsiregistruoti Užimtumo tarnyboje bei ten pat pateikti prašymą dėl nedarbo išmokos skyrimo. Prašymą galima pateikti ir per as-

meninę paskyrą www.sodra.lt/gyventojui.

Nedarbo išmokos skiriamos gyventojams, kurie registruojasi Užimtumo tarnyboje ir jiems suteikiamas bedarbio statusas. Tuo pačiu pateikiamas ir prašymas skirti nedarbo išmoką.

Nedarbo išmoka skiriama nuo 8 dienos po užsiregistravimo Užimtumo tarnyboje. Gavus išeitinę išmoką ar kompensaciją nedarbo išmoka pradeda mokėti praėjus laikotarpiui, už kurį išeitinė išmoka ar kompensacija buvo priskaičiuota, o atleistiems iš darbo dėl asmens kaltės – praėjus 3 mėnesiams nuo užsiregistravimo Užimtumo tarnyboje dienos.

Ar gausiu nedarbo išmoką?

Išmoka skiriama ne visiems bedarbiams. Nedarbo išmoką gali gauti tie asmenys, kurie buvo draudžiami nedarbo socialiniu draudimu, t. y. dirbo ir patys mokėjo ar už juos

buvo mokamos nedarbo socialinio draudimo įmokos bei kuriems Užimtumo tarnyba suteikė bedarbio statusą.

Nedarbo išmoka priklauso asmenims, sukaupusiems pakankamą nedarbo draudimo stažą – 12 mėnesių per pastaruosius 30 mėnesių iki užsiregistravimo Užimtumo tarnyboje dienos. Išmoka bedarbiui mokama 9 mėnesius, jeigu asmuo turi bedarbio statusą.

Kokią išmoką gausiu?

Išmoką sudaro dvi dalys – pastovioji ir kintamoji. Pastovioji dalis, kuri nepriklauso nuo asmens darbo užmokesčio, šiais metais siekia 141,25 euro. Kintamoji dalis priklauso nuo gyventojų turėtų draudžiamųjų pajamų.

Apskaičiuojant kintamą nedarbo išmokos dalį įvertinamos gyventojų draudžiamosios pajamos, turėtos per 30 mėnesių, praėjusių iki užpraeito kalendorinio mėnesio pabaigos nuo bedarbio įsiregistravimo Užimtumo tarnyboje dienos.

Pirmus tris mėnesius kintamoji išmokos dalis sudaro 38,79 proc. asmens vidutinių draudžiamųjų pajamų, ketvirtą – šeštą mėnesį –

31,03 proc., o septintą-devintą mėnesį – 23,27 proc. asmens vidutinių draudžiamųjų pajamų.

Pavyzdžiui, jeigu prieš praradamas darbą žmogus 30 mėnesių vidutiniškai uždirbo 1200 eurų per mėnesį „ant popieriaus“, pirmuosius tris mėnesius jo nedarbo išmoka sieks 606 eurus, ketvirtą-šeštą mėnesį – 513 eurų, o septintą-devintą mėnesį – 420 eurų.

Asmenims, Užimtumo tarnyboje užsiregistravusiems šių metų pirmąjį ketvirtį, nedarbo išmoka negali būti didesnė negu 760,01 euro, o užsiregistravusiems antrąjį ketvirtį – ne didesnė negu 783,51 euro per mėnesį.

Nuo nedarbo socialinio draudimo išmokos gyventojų pajamų mokestis ir socialinio draudimo įmokos neatskaitomos, o Užimtumo tarnyboje registruoti bedarbiai yra draudžiami privalomuoju sveikatos draudimu valstybės lėšomis.

Norėdami sužinoti, kokio dydžio nedarbo išmoka Jums priklausys, pasinaudokite skaičiuokle www.sodra.lt/lt/skaiciuokles/nedarbo_ismokos_skaiciuokle.

Koronavirusas – lyg padidinamasis stiklas

Robertas DARGIS,
Lietuvos pramonininkų konfederacijos prezidentas

Pastarųjų kelerių mėnesių įvykiai rodo, kad gamtoje vykstantys procesai ir su tuo susijusi žmogaus elgsena visą mūsų globalų pasaulį gali paversti atskirų uždaru kaimų sandrauba. Šokiruojantis ir neprognozuotas virsmas. Vis dažniau girdime pamąstymų, kad po karantino gyvensime kitaip ir išeisime iš šios krizės pasikeitę. Ar tikrai? Manau, kad taip, jeigu išmoksime pamokas ir tikrai padarysime išvadas.

Šis virusas, kaip su chirurginiu skalpeliu operacinėje, įvairiais pjūviais labai tiksliai atvėrė visas mūsų piktžaidzes:

Pirmas pjūvis – visuomenės reakcija į pandemiją, parodanti, ar mes esame išsiugdę atsakomybės jausmą. Ar mes per visą nepriklausomybės laikotarpį ugdėme mūsų visuomenės sąmoningumą, kad jie gebėtų galvoti ne tik apie savo komfortą ir norus, bet ir apie tai, kaip mūsų elgsena gali paveikti kitus? Ar visuomenės atsakomybės suvokimas jau tapo sąmoningu ir suprastu elgsenos formatu? Man rodos, mūsų visuomenė dar nėra tiek brandi, kad ją galėtume vadinti atsakinga, adekvaciai priimančia iššūkius ir pagal juos nusistatanti elgsenos normas. Akivaizdūs brandos skirtumai, kai palyginame lietuvių ir švedų visuomenes. Švedija nusprendė vadovautis tikru epidemiologiniu mokslu ir vykdyti sveiko proto strategiją, o svarbiausia – pasitikėti savo visuomenės atsakomybės jausmu ir branda. Švedijos sveikatos priežiūros institucijos išleido socialinio atsibojimo ir kitų sveiko proto priemonių gaires, apimančias tokias sritis kaip higiena, kelionės, vieši susibūrimai, senyvo amžiaus asmenų apsauga. Be to, minimaliai buvo stabdoma ekonominė veikla. Valdžia pademonstravo pasitikėjimą visuomene ir neįstūmė jos į socialinio streso ir ekonominės nežinomybės užriby. Švedai suvokia riziką ir laikosi vyriausybės nurodymų. Ši atsakomybės samprata – žmonių, atsakingų už savo veiksmus ir visuomenės gerovę, iš tikrųjų yra įtvirtinta Švedijos konstitucijoje. Kad mes pasiektume tokį sąmoningumą lygį, turime atsakomybę ugdyti šeimoje nuo pat vaiko gimimo, vėliau – mokykloje. Ir svarbiausia – valstybė turi rodyti pasitikėjimą ir pagarbą savo piliečiams ir jaustis atsakinga prieš jį už savo veiksmus.

Antras pjūvis – politikų elgsena. Pradžioje vyriausybės žingsniai buvo teisingi ir savalaikiai. Vyriausybės parengtas paketas buvo daug žadantis, bet problemos kilo, kai priartėjome prie įgyvendinimo etapo. Seimas, kuris iš pradžių realiai buvo perėmęs valdžią iš savo rankas ir jau po rinkimų deklaravęs, kad visi sprendimai bus priimami Seime, deja, pandemijos laikotarpiu pasirodė nepakankamai veiksnus ir praktiškai nusišalino nuo sprendimų priėmimo. Gal šioje situacijoje tai ir nebuvo pats blogiausias dalykas, bet rinkėjai iš to turi išmokti labai aiškiai pamoka – iš rinkiminės kampanijos metu išdalintų pažadų auksinių kiaušinių, deja, ne tik gulbės, bet ir daugeliu atvejų net žvirbliai neišsirito. Krizė labai gerai parodė, kas yra kas, ar yra gebančių užimti laivo kapitono tiltelį. Šios krizės metu pamatėme, kaip mūsų valstybėje veikia sprendimų priėmimo sistema, kaip elgiasi opozicija, kokie klausimai dominuoja parlamento darbotvarkėje ir kaip reaguojama į skirtingas nuomones.

Dar vienas ir, manau, pats didžiausias skaudulys – mūsų politikų nenoras kalbėtis su visuomene. Pandemija tapo ištisinių pasirodymų per spaudos konferencijas laiką, bet ar visuomenė būdavo pristatomi argumentai, kuriais remiantis priimami sprendimai tęsti arba ne tęsti karantiną, lengvinti arba griežtinti atskiras veiklas. Visuomenė iki šiol nežino viso argumentais grįsto algoritmo, kokios veiklos ir kokiais etapais bus leidžiamos, kada kas lengvinama, o kas toliau bus ri-

bojama. Tiesiog buvo konstatuojama, kad taip nuspręsta. Jau nekaltinant apie atskirus sprendimus, kurių pagrindinis būdavo vienas – priimtas politinis sprendimas. Bet politinis sprendimas taip pat turi būti grįstas kažkokiais argumentais, o svarbiausia politinį sprendimą juk priima ne kokia nors efemerinė būtybė, o politikas, kuris vėliau yra pasirėngęs už tuos sprendimus prisiimti ir politinę atsakomybę. Bet Lietuvoje egzistuoja tik viso labo „mistinis politinis sprendimas“ be argumentų ir be konkretaus asmens.

Trečiasis pjūvis – silpnas viešasis sektorius. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, kuri krizės metu turėjo tapti flagmanu, padėsiančiu valstybei išsaugoti savo ekonomikos pamatą – verslą, gyvybingą ir konkurencingą ekonomiką, nubrėžianti ateities vystymosi gaires – yra palikta dreifuoti be kapitono. Kad ir koks protingas ir atsidaavęs yra žmogus, bet žmogaus galimybės yra ribotos ir vienas ministras tokioje krizinėje situacijoje vadovauti dviem kertinėm ministerijom tiesiog nepajėgus. Šioje situacijoje mūsų politinis elitas nesuvaldė savo politinių ambicijų ir nesugebėjo susitarti dėl Lietuvos ateičiai svarbių klausimų.

Viešojo sektoriaus žmogiškasis potencialas iki šiol yra, švelniai tariant, letarginės būsenos. Ne vienerius metus verslas kalbėjo apie tai, kad yra būtina stiprinti žmogiškąjį resursus būtent viešajame sektoriuje. Tėn turėtų būti žmonės, kurie galėtų greitai priimti sprendimus, prisiimti atsakomybę ir įgyvendinti tuos darbus, kurie yra labai reikalingi ir mūsų valstybei, ir verslui, ir visiems žmonėms, kurie turi kūrybinių idėjų ir galėtų veikti. Pandemijos laikotarpiu akivaizdžiai pamatėme, kad žmonės, dirbantys viešajame sektoriuje, buvo atpratinti nuo atsakomybės. Politinio elito noras būti visada teisėmis juos tiesiog nušalino nuo galimybių priimti sprendimus ir būti atsakingiems už juos, todėl didžiąją dalį viešojo sektoriaus sudaro žmonės, kurie bijo prisiimti atsakomybę. Pūkiai šią situaciją iliustruoja chrestomatinis pavyzdys: statybų leidimo išdavimas yra reikalingas, kad kuo greičiau būtų galima vykdyti su statybomis susijusius darbus. Tokį leidimą mūsų institucijos turi išduoti per 30 dienų ir visada leidimą gausi tik tą 30-tą dieną. Paaikškinimas paprastas: „aš išduosiu leidimą 30-tą dieną, nes jeigu aš išduosiu jį 15-tą dieną, pas mane rytoj ateis STT, FNTT ir paklaus, kodėl aš jį išdaviau anksčiau. Tada aš turėsiu aiškintis, ar negavau kyšio tam, kad jį išduočiau“. Štai tokią sistemą per 30 nepriklausomybės metų mes patys

(Nukelta į 4 p.)

Vizijose – produktų iš kaimo parduotuvė Prienuose, ūkininkai kviečiami jungtinei veiklai

(Atkelta iš 1 p.)

vis dėlto naminiai, kaimiški šaltai rūkyti ir sūdyti lašiniai, kiaulienos kumpis, kryžinė, nugarinė, filė, šoninė, šalto rūkymo dešros „Kaimietukė“ ir „Sprandinė“, lašiniuočiai, parūkyti šonkauliukai ir dešrelės tebėra populiarūs tarp vyresnės kartos žmonių. Šių dūmų kvėpiančių gaminių mielai užsisako ir Didžiojoje Britanijoje bei Airijoje gyvenantys emigrantai, jų galima rasti ir šių šalių parduotuvėse. Klientai, norintys išsigyti produkcijos be parduotuvės antkainio, ir patys apsipirkti atvažiuoja tiesiai į cechą Liepalote.

Tiesa, neslepia Asta, karantino laikotarpiu tiesioginiai pardavimai sumažėjo, nes pirkėjai labiau rinkosi prekybos centrus, kuriuose įvairesnė produktų ir prekių pasiūla, todėl apsipirkimas buvo greitesnis.

Pasak A.Gluoksnienės, visgi šis periodas buvo palankus bendroves elektroninės parduotuvės įkūrimui – nuo balandžio 18 dienos joje galima užsisakyti šalto rūkymo kiaulienos gaminių, kurie išvežiojami visoje Lietuvoje, pasinaudojant Venipak kurjerio paslaugomis.

„Miglūno“ produkcijos galima išsigyti ir vienoje Kauno turgavietėje, taip pat ekologiška produkcija prekiaujanti „Bobos daržo“, „Biosalio“ parduotuvėse Vilniuje.

– Iš natūralių žaliavų, rankomis pagaminta produkcija negali būti pigi, pagal kainą negalime konkuruoti su tais gamintojais, kurie vysto pramoninę gamybą. Todėl naujus klientus prisipratiname kviesdami paskanauti ir išsitikinti, kad mūsų gaminiuose – gryna mėsyte, dešrose nėra nei pridėtinio krakmolo, nei želatinos, nei nuopojų, kraujo plazmos ar gyslų, – teigia bendrovės vadovė, puikiai išmananti maisto ruošimo receptūras.

Veterinarijos akademijos Chemijos katedroje (šiuo metu – Lietuvos sveikatos mokslų universitetas) Asta įgijo gyvulininkystės technologo magistro laipsnį, jos magistrinio darbo tema susijusi su riebalų rūgščių oksidacijos tyrimu virtose dešrose. Savo darbe A.Gluoksnienė išnagrino mėsos perdirbimo proceso ypatumus, kokybinius reikalavimus žaliavai ir mėsos gaminiams, riebalų rūgščių mėsoje sudėtį bei jų oksidacijos procesą ir tyrimo būdus, tad ji gerai žino, kokios gaminių (mėsos) sudėtinės dalys yra kenksmingos žmogaus sveikatai.

UAB „Miglūnas“ produkcija.

Todėl ji labiau vertina senovinį, dar neseniai kiekvieno kaimiečio namuose praktikuotą mėsos ruošimo ilgesniam vartojimui būdą, kuris šiandien jau priskiriamas tautiniam paveldui.

Pokalbio metu Asta Gluoksnienė netikėtai, turint omenyje jos verslo specifiką, prisipažino labai mylinti gyvūnus, jaunystėje turėjo svajonę tapti veterinarijos gydytoja, tačiau šiandien džiaugiasi, kad pasuko kita – bandymų, tyrimų ir analizės – kryptimi.

– Negalėjau matyti, kaip kamuoja jasi sergantys, traumas patyrę gyvūnai, – kodėl atsisakė savo svajonės, aiškino ji.

A.Gluoksnienė turi patirties ir kitoje, savo verslui palankioje srityje – dešimt metų ji dirba gyvulių supirkimo vadybininke „Krekenavos agrofirmonėje“, todėl gerai nusimano apie padėtį šalies gyvulininkystės sektoriuje.

Deja, sako ji, dėl Afrikinio kiaulių maro ir nepalankios politikos pastaraisiais metais ūkininkų, auginančių kiaules, skaičius labai sumažėjo, pagrindiniai mėsos tiekėjai – didieji kiaulininkystės kompleksai. Rasti senoviniu būdu iš ūkyje auginamų pašarų nupenėtų kiaulių, kurių mėsa – kokybiškesnė ir skanesnė, yra pakankamai sunku.

O pirkėjai, atsimindami burnoje tirpstančių minkštųjų lašinių skonį, ieško būtent tokių.

Todėl A.Gluoksnienė svarsto, kad trumposios maisto tiekimo grandinės sukūrimas rajone duotų naudą ir vartotojams, ieškantiems naminių, geros kokybės produktų, ir ūkininkams, kurie neišsivadėjo kaimo tradicijų ir užtikrina jų tęstinumą, savo ūkiuose melždami karves, penėdami galvijus, kiaules, pačių rankomis ragdamai pienu, iš jo gamindami varškę, spausdami sūrus, pagal senolių receptus ruošdami mėsos produktus.

A.Gluoksnienės nuomone, ūki-

ninkų parduotuvėje turėtų būti prekiaujama ir paukštiena, jos gaminiai, kiaušiniai, lietuviškais vaisiais ir daržovėmis, medumi, ekologiškomis kruopomis. Asta Gluoksnienė svarsto, kad parduotuvėje būtų galima įkurti ir nedidelį cechą bei kepti šviežias bandeles, kaimiškus pyragus, ruošti pusgaminius iš mėsos ir kitų produktų.

Bet iki to meto, kol šios geros idėjos virs realybe, laukia daug darbo. Patalpos parduotuvei apžiūrėtos – jos patogioje vietoje, su sandėliavimo ir šaldymo įranga. Reikės jas išrengti, išsigyti specialią transportą produktams vežioti ir kitų darbo priemonių. Paraiškoje numatyta, kad parduotuvėje bus įsteigti trys etatai – dviejų pardavėjų ir vadovo.

A.Gluoksnienė supranta, kad veiklos pradžia bus nelengva, nes Prienu miestas nedidelis, todėl paklausa ribota.

– Tektų dirbti itin lanksčiai, ieškoti „nišinių“ produktų, kurių nėra didžiuosiuose prekybos centruose, įsteigti elektroninę parduotuvę, kurioje būtų prekiaujama rajono ūkininkų produkcija, galbūt pirkėjams pasiūlyti produktų pristatymo paslaugą tiesiai į namus, – svarsto pašnekovė.

Vis dėlto verslininkė rizikos nebijo, juolab kad į naują projektą įsitraukia ne viena. Svarstant parduotuvės įkūrimo idėją, bendradarbiaujama su patyrusiais partneriais – Prienu ūkininkų sąjunga (pirmininkas **Martynas Butkevičius**) ir UAB „Eko-frisa“ (vadovė **Lina Dužinskienė**).

– Vienas lauke ne karys, o ūkininkams, paskendusiams kasdieniuose darbuose, pavieniui labai sunku atsidėti verslumui, tam trūksta ir laiko, ir įgūdžių. Tačiau kai atsiranda grupė bendraminčių, palaikančių žmonių komanda, sprendimai priimami daug greičiau, – įsitikinusi A.Gluoksnienė.

Dalė Lazauskienė

Pieno kaina – kaip karšta bulvė

(Atkelta iš 2 p.)

– 57 proc., „Vilkyškių pieninė“ – 20 proc., „Žemaitijos pienas“ – 51 proc.

„Lietuvoje pieno trūksta“, – sako trišalės pieno tarybos narė, LVPŪA vadovė R. Vilimienė. Jai pritaria LPGa prezidentas J. Vilionis: „Trecdalyje šalyje perdirbimo pieno verslininkai išveža iš Estijos ir Latvijos. Kai ūkininkai pagrasino blokuoti šį importą, pieno perdirbėjai pareiškė, jog taip bus sužlugdytas visas šalies pieno sektorius“. Pasak J. Vilionio, Europos pieno taryba, kuriai priklauso ir LPGa, neseniai pasiūlė Europos Komisijai rasti galimybių ir paremti pieno gamintojus, laikinai, kol rinka atsigauna, sumažinančius gamybą. Už neparduotą pieno kilogramą ūkininkas gautų 14 euro centų. Paradoksalu, jog nedidelis pieno ūkiai Lietuvoje tenkinasi tokia žalia pieno supirkimo kaina.

Kitas LPGa vadovo J. Vilionio siūlymas – parengti įvairaus dydžio ūkių pieno gamybos kaštų skaičiuotę. Dabar rengdami ūkių modernizavimo paramos projektus visi žemdirbiai privalomai nurodo, jog verslas bus pelningas, plečiamas, rizikos – minimalios.

Problemas teks spręsti patiems

„Jeigu mes esame šeima, savoms problemoms spręsti kaimyno nekviessime, – sako Lietuvos nacionalinio pienininkystės komiteto (LNPK) vadovas dr. **Edvardas Gedgaudas**, – šikart pienininkams tiks kalambūras, jog skėstančiųjų gelbėjimas yra pačių skėstančiųjų reikalas“. Pasak dr. E. Gedgaudo, pasaulio istorijoje yra pasitaikę krizių dėl žemės ūkio produktų pertekliaus. Dabar atėjo eilė pienui. Lietuva visur pristatoma kaip žemės ūkio kraštas, tačiau pieno produktų vartojimo kultūra istoriškai nesufirmavusi. Pavyzdžiui, olandai, šveicarai, italai tradiciškai savo ūkio produkciją realizuoja vietos bendruomenėje. Ir tam nereikia jokios

agitacijos. Suomis prekybos centre renkasi vietos ūkininkų gaminius. Dėl koronaviruso atsiradęs karantinas lietuvius privertė atsigrežti į savo žemės ūkį. Pasak dr. E. Gedgaudo, pasirodė, jog šalyje yra pieno perteklius, o jo vartotojas pamirštas. Prieš kelerius metus buvo Žemės ūkio rūmų inicijuota agitacinė kampanija vaikų darželių auklėtinius skatinti pavakariams išgerti nemokamo pieno stiklinę. „Lietuvos pieno sektorius orientuotas į produkcijos eksportą, – pastebė dr. E. Gedgaudas, – dėl to nacionalinę verslo strategiją subalansuoti sekasi sunkiai. Priežastis – neprognozuojami pasaulio pieno rinkų svyravimai. Pavyzdžiui, Vokietijos pieno sektorius orientuotas į vidaus vartojimą, panašiu keliu eina Estija, pirmąjį šių metų ketvirtį daugiau nei 5 proc. padidinusio pieno gamybą. Mūsų nacionalinis sektorius atsigautų, jeigu pienininkai suaktyvintų lobistinę veiklą, žiniasklaidos kanaluose atsirastų pieno, sūrių, jogurtų reklama, kurių vietą (ir vartotojų dėmesį) nūnai užima kitų gėrimų propagavimas. Dramatiška, kai apie pieno produktų vartojimą pasipila klaidinanti užsakyta informacija“.

LNPK vadovas dr. E. Gedgaudas sako, jog patiems šalies pieno gamintojams valia rinktis sektoriaus gelbėjimo priemones. Intervenciniai pieno produktų pirkimai ir saugojimai – laikina išeitis, inešanti į sektorių daug nestabilumo. Susiveržti diržus, mažinti gamybą – geresnis variantas, juolab pasibaigus krizei ją vėl galima sugrąžinti į ankstesnį lygį. Mūsų pieno gamintojams derėtų įvertinti kitų šalių, pavyzdžiui, Portugalijos patirtį: ten nemažėja nei vartojimas, nei kainos. „Lietuvoje derėtų racionaliau išnaudoti pieno gamintojų kooperacijos, trumpųjų maisto grandinių, ūkininkų mobiliųjų turgelių priemones, – kalba LNPK vadovas dr. E. Gedgaudas, – dabar mes ieškome pasakos trečio brolio Jono, kuris išspręstų krizės sukeltas mūsų problemas“.

Norintiems pradėti verslą kaime – papildomos galimybės

Norintys pradėti verslą kaimo vietovėse gali teikti paraiškas ir gauti išmoką pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos (KPP) priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“. Pažymėtina, jog pakeistos priemonės įgyvendinimo taisyklės. Jose vienas svarbiausių pakeitimų – didžiausias išmokos dydis vienam paramos gavėjui gali siekti nuo 18 800 iki 37 600 eurų – priklausomai nuo sukurtų darbo vietų.

Tikslas – mažinti socialinę atskirtį

Šiam paraiškų priėmimo etapui skirta 25 mln. eurų paramos lėšų. Paraiškos bus priimanamos nuo gegužės 18-osios iki birželio 15-osios. Žmonės, norintys pradėti verslą kaime, gali teikti paraiškas paramai gauti Nacionalinės mokėjimo agentūros teritoriniuose padalinuose ir elektroninėje informacinėje sistemoje ŽŪMIS, adresu www.zumis.lt. Per sistemą paraiškos priimanamos iki kvietimo teikti paraiškas paskutinės dienos 24 val.

Žemės ūkio ministerijos 2-ojo Europos Sąjungos paramos skyriaus patarėja Inga Budzevičiūtė pabrėžė, kad šios KPP priemonės tikslas – įvairinant veiklą, kuriant ir plėtojant mažasias įmones, steigiant darbo vietas skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse.

Paramai – papildomi milijonai

Patarėja informavo, kad skatinant ekonomiką ir mažinant bedarbių skaičių kaimo vietovėse, KPP

priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“ dar papildomai skirta 20 mln. eurų.

„Ši parama skirta kurti naujus verslus ir darbo vietas kaime ne žemės ūkio sektoriuje. Dėl COVID-19 padaugėjo darbo neturinčių žmonių, kuriems padėti galėtų parama verslui pradėti. Šiuo metu ypač aktualu mažinti socialinę įtampą dėl padidėjusio nedarbo kaimo vietovėse, tai taip pat ir paskata kurtis mažiems verslams, kurie būtų labiau pasiskirstę teritoriniu atžvilgiu, būtų sukuriama įvairios paslaugos, labiau prieinamos žmonėms, nutolusiems nuo didžiųjų šalies miestų“, – paaiškino Žemės ūkio ministerijos atstovė.

Veikla, kuriai skiriama parama

Parama pagal KPP priemonę teikiama pradėti ne žemės ūkio veiklą, atitinkančią Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje nurodytas veiklas. Įgyvendinant vieną projektą galima numatyti keletą remiamų ekonominių veiklos rūšių. Jei projekte numatoma, kad bus užsiimama produktų gamyba, apdorojimu, perdirbimu, šios veiklos galutinis produk-

Parama pagal KPP priemonę teikiama pradėti ne žemės ūkio veiklą, atitinkančią Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje nurodytas veiklas.

tas negali būti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodytas produktas.

Reikalavimai paramos gavėjams

I. Budzevičiūtė informavo, kad parama galės būti skirta fiziniams bei naujai įsteigtiems privatiems juridiniams asmenims. Fiziniai asmenys privalo būti nevykdę jokios ne žemės ūkio ekonominės veiklos nuo 2018 m. gegužės 18 d. iki 2019 m. gegužės 18 d. arba per nurodytą laikotarpį vykdę ją mažiau kaip 30 kalendorinių dienų.

Privatūs juridiniai asmenys turi būti registruoti ne anksčiau kaip prieš 12 mėn. iki paraiškos pateikimo dienos. Ir fiziniai, ir privatūs juridiniai asmenys turi atitikti labai

mažos įmonės reikalavimus ir būti savarankiški (išskyrus ūkininkus). Svarbu, kad pareiškėjo – fizinio asmens – nuolatinė gyvenamoji vieta būtų deklaruota kaimo vietovėje, o pareiškėjo – juridinio asmens – buveinė būtų registruota kaimo vietovėje.

Įsipareigojimas – bent viena darbo vieta

I. Budzevičiūtė pabrėžė, kad įgyvendinant projektą būtina sukurti bent vieną darbo vietą (etata), susijusią su ekonomine veikla, kuriai

EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO FONDAS KAIMO PLĖTRAI: EUROPA INVESTUOJA Į KAIMO VIETOVES

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Užs. Nr. 29

Sveikatos ministras nepasiduoda: vėl bandė apriboti medikų „migraciją“

(Atkelta iš 1 p.)

kaitaliojimą direktorės pavaduotojas medicininai V. Karvelis pavadino chaotišku, jaukiančiu įprastinį gydymo įstaigų darbą.

– Neįsivaizduoju, kaip būtų tekę organizuoti atskirų ligoninės skyrių darbą, nes kai kuriuose jų sklandžia veikla užtikrina atvykstantys gydytojai. Galbūt Vidaus ligų, Slaugos ar Vaikų skyriuose būtume išsivertę ir su vietinių gydytojų pagalba, bet Priėmimo-skubios pagalbos bei Reanimacijos skyrių darbas būtų paralyzuotas, nes medicinos pagalbą visą parą jame užtikrina daugiausia iš kitų gydymo įstaigų į budėjimus atvykstantys gydytojai. Teoriškai galbūt būtų įmanoma jų darbą sudėlioti ciklais: po trijų savaitių darbo vienoje įstaigoje ciklo jie tris – keturias dienas budi pas mus, bet praktiškai būtų prasilenkta su Darbo kodekso reikalavimais. Be to, neturėtume kuo pakeisti į budėjimus pagal įprastinį grafiką neatvykusių kolegų, – akcentavo V. Karvelis.

Pašnekovas sakė, kad pagal pirminį sprendimą būtų nukentėjęs ne tik ligoninės, bet ir Konsultacinės poliklinikos darbas, kur kai kurie specialistai pacientus konsultuoja kartą per savaitę. Tiesa, jis pastebi, kad pacientai turi teisę prašyti siuntimo į kitų miestų gydymo įstaigas, tačiau žinant, kokios eilės ten susidaro, būtų sunku norimu laiku patekti pas specialistą.

V. Karvelio nuomone, galbūt tik šalies didžiosios ligoninės, kuriose darbuotojų krūvis pakankamas, galėtų užtikrinti medikų darbo organizavimą ciklais, bet vėlgi – nemažai patyrusių specialistų konsultuoja privačiose sveikatos priežiūros įstaigose.

Jis abejojo, ar darbas ciklais padėtų išvengti kryžminės taršos. „Tarkim, dvi savaites atidirbau COVID-19 židinyje, galbūt užsikrėčiau, bet to nežinodamas išėjau dirbti į kitą darbovietę. Tokiu atveju, vengiant galimos rizikos, po kiekvieno ciklo turėtų būti atliekami tyrimai,“ – svarstė pašnekovas.

– Gerai, kad sprendimas liko tik rekomendacinio pobūdžio, nes jis būtų pažeidęs ne tik Darbo kodekso nuostatas, bet ir mano, kaip asmens, teisę laisvai pasirinkti ir dirbti ten, kur aš noriu, ir kiek noriu. Neleidus gydytojui dirbti keliose darbovietėse, nukentėtų jo atlyginimas, galimybė vykdyti savo mokėtinius įsipareigojimus, tačiau praradimų jam niekas nekompensuotų. Juk medikai keliose darbovietėse dirba dėl to, kad užsidirbtų ir galėtų gyventi oriai, – savaitės pradžioje paskelbtu sveikatos ministro sprendimu buvo pasipiktinęs ir gydytojas traumatologas Nerijus Deimantavičius, kuris dirba Alytaus apskrities ligoninėje, Prienų konsultacinėje poliklinikoje, taip pat budi Prienų ligoninės Priėmimo-skubios pagalbos skyriuje.

Gydytojas traumatologas sako, kad dėl savo užimtumo ir specializacijos negalėtų suderinti darbo ciklais minėtose įstaigose. „Privalau pacientus apžiūrėti bent kartą per savaitę, jeigu neatvykčiau ilgesnį laiką, jie liktų be pagalbos ir nebūtų, kas ją teikia,“ – pastebėjo gydytojas.

Pasak jo, gydymo įstaigose jis aprūpintas asmens apsaugos priemonėmis, tereikia jomis teisingai naudotis. Jo nuomone, daugiau šansų yra užsikrėsti turgavietėse, kitose žmonių susibūrimo vietose.

– Nelogiška, kai viešajame gyvenime atlaisvinamos „vadžios“, o mums griežtinami reikalavimai, – komentavo N. Deimantavičius.

Iš televizijos žinių išgirdusi apie sveikatos ministro užmojus apriboti gydytojų darbą keliose įstaigose, prienietė Marija iš anksto susirūpino, kaip jai reikės patekti pas gydytoją pulmonologą. Nuo astmos kenčiančiai vyresnio amžiaus moteriai būtų sunku nuvykti į Kauną specialisto konsultacijai.

– Suprantu, kad situacija sudėtinga, bet reikia pagalvoti ir apie lėtinėmis ligomis sergančius žmones, kurie dėl tokių sprendimų gali likti ir be gydytojų, ir be gyvybiškai svarbios pagalbos, – pastebėjo ji.

Dalė Lazauskienė

Koronavirusas – lyg padidinamasis stiklas

(Atkelta iš 3 p.)

mūsų politikų rankomis sukūrėme ir tokių pasitikėjimo lygmenį mes turime savo visuomenėje.

Pamatėme, kad šiandieninis informacinių sistemų nesuskalbėjimas lėtina procesų įgyvendinimą ir parodė, kad mes pasitikome krizę visiškai nepasiruošę viešajame administravime efektyviai taikyti skaitmeną. Informacinių technologijų sistemos, kurios viešajame sektoriuje turi veikti kaip vieninga gerai išplėtotą sistemą ir padėtų sparčiai priimti svarbius sprendimus, dar iki šiol yra išskaidyta, duomenų bazės nesąveikauja tarpusavyje ir mes tiesiog neturime apibendrintų duomenų bazių, kurios padėtų viešajam sektoriui veikti efektyviai.

Viešojo sektoriaus rinkos ekonomikos nesuvokimas trukdo greitai priimti efektyvius sprendimus. Ypač, kai sprendimai dar turėtų būti grįsti ir rinkos ekonomikos dėsniais. Bet kai viešajame sektoriuje dirba žmonės dažnai nesukūrę nei vienos darbo vietos, neuždirbę jokių pinigų iš savo idėjų, sukurtų savo produktų ar paslaugų, bet nuo jų priklauso esminiai sprendimai, kurie turėtų užtikrinti ekonomikos gyvybingumą, tai ir turime tokį rezultatą.

Ketvirtasis pjūvis – verslas krizės sąlygomis. Verslas ir akistata su krize atėjo skirtingai pasiruošęs.

Paramos programos verslui pradžioje tikrai atrodė viltingai. Bet po dviejų mėnesių ekonominės veiklos sustabdymo, kuris palietė visų sektorių įmones, tapo akivaizdu – kokias programas beparuoštų mūsų valstybė, jeigu nėra geranoriškumo, jeigu neatsisakoma visagaliu biurokratizmu, jeigu noras žongliuoti gražiais skaičiais yra didesnis, nei siekti efektyvių rezultatų, tai galų gale liekame ten, kur buvę. Kaip ir visada, visose krizėse šioje valstybėje verslas didžiąja dalimi priverstas kapanotis pats. Iš pat pradžių įmonės patikėjo gražiomis programomis ir laukė realios pagalbos, bet dabar jau savo jėgomis bando išplaukti šioje sunkiai prognozuojamoje situacijoje ir ieško sprendimų, kaip išsaugoti darbuotojus.

Si krizė ir diskusijos įvairiose ministerijų

ir vyriausybės darbo grupėse dar kartą aiškiai parodė, kad verslo bendruomenė turi telktis ir veikti kaip aiškiai ir vieningai savo interesus išreiškianti visuomenės dalis.

Dar vienas svarbus dėmuo – verslo skaidrumo klausimas. Turime nubrėžti aiškia ribą tarp ne visiškai skaidraus verslo ir tarp sąžiningai veikiančio, kuris yra gyvybiškai svarbus valstybei. Šiandien reikia padėti tiems verslams, kuriuose žmonės sąžiningai, investavę savo gebėjimus, talentus, visas lėšas, kartais net šeimos visas lėšas, stojasi ant kojų. Toks verslas turi sulaukti palaikymo ir supratimo iš visuomenės, nes ant tokių verslų stovi valstybės ekonomikos pamatai. Šios pandemijos laikotarpiu verslas atsisaukė ir įsijungė į visuomenės akcijas, telkiant paramą medikams, verslas regionuose aktyviai veikė kartu su savivalda ir visuomene, padėdamas, kuo galėdamas. Ir tas veikimas buvo ne dėl varnelės, kad yra socialiai atsakingas – verslas suvokia ir jaučiasi visos mūsų bendruomenės neatšiejama dalimi. Deja, bet koks vienos ar kitos atskiros įmonės nesąžiningas veikimas nubloškia į pakraščius visą verslą ir kenkia jo reputacijai bei sukuria prielaidas valdininkams manipuliuoti įvairių biurokratinį priemonių įvedimu, prisidengiant grėsmė, kad verslas gali nesąžiningai pasinaudoti parama.

Koronavirusas yra lyg padidinamasis stiklas, padedantis pažvelgti į visuomenę ir politikus bei iš to daryti išvadas, kaip mes turėtume gyventi toliau. Akivaizdu, kad technologinė pažanga pagerino mūsų buitį ir palengvino gyvenimą, bet ar pakeitė mus? Vieninteliai svarbūs pokyčiai, atnaujinantys civilizaciją, yra pažiūrų ir savimonės kaita. Jeigu neišsiugdysime atsakomybės, tikros pagarbos sau ir kitiems, jeigu neturėsime demokratinio pasaulio normų laikymosi instinkto, tai jokie, net ir didžiausi kataklizmai nepakeis nei mūsų mąstymo, nei elgsenos, nei gyvenimo būdo. Taip ir gyvensime be vertybinių orientyrų ir su trumpalaikiais herojais. Čerčilis yra pasakęs: „Jeigu perėjote pragarą – eikite nusistodami“. Šiame etape beliko kiekvienam mūsų pačiam sau atsakyti į klausimą, kuria kryptimi pasuksime, kokį vertybinių bagažą su savimi turėsime ir ką pasiimsime į kompaniją.

Demokratinės Lietuvos pamatus statė ir Prienų krašto šviesuoliai

1920 m. gegužės 15 dieną įvyko pirmasis Steigiamojo Seimo posėdis, kurio metu buvo paskelbta apie atstatytą nepriklausomą demokratine Lietuvos Respubliką, šiemet Lietuvoje minimas Steigiamojo Seimo šimtmetis.

Šalyje įvestas karantinas pakoregavo ir suplanuotus minėjimo renginius, kurie persikėlė į virtualią erdvę. Gegužės 11–14 dienomis Nacionalinis muziejus organizavo konferencijas apie šio valstybei svarbaus įvykio reikšmę. Jų metu pranešimus skaitė keturi šį laikotarpį tyrinėjantys istorikai: dr. **Danutė Blažytė-Baužienė**, dr. **Artūras Svarauskas**, dr. **Gintaras Mitrulevičius**, dr. **Vilma Bukaitė**.

Pranešimą „Demokratijos triumfas besikuriančioje Lietuvos valstybėje „112 karalių“ Steigiamajame Seime“ skaičiusi dr. Danutė Blažytė-Baužienė teigė, jog to meto profesoriai apie tuomet naujai besikūrusią valstybę sakė: „Tai yra stebuklas“. O bene pirmoji moderniosios tautinės valstybės sukūrimo koncepcija buvo sukurta, vadovaujantis „Aušra“ ir kitais to meto leidiniais, kurie, anot istorikės, rėmėsi Vidurio Europos tautinių judėjimų patirtimi bei ryškiai nubrėžė Lietuvos geopolitiniame išdėstyme išreikšto Vakarų, o ne Rytų vektorius programą. Būtent periodiniuose leidiniuose, ypač „Aušroje“, išryškintos tokios vertybės, kaip **lietuvių kalba, suverenitetas ir nepriklausomybė**.

„Lietuviškų laikraščių suformuota lietuvių, kaip galimos valstybinės tautos vizija per knygnešystę, o po 1904 m. (spaudos draudimo panaikinimo) legalią, vis gausėjančią spaudą ir tautines visuomenines organizacijas pasklido visuomenėje. Tačiau praktinio įgyvendinimo kontūrus ši vizija pradėjo įgauti tik Pirmojo pasaulinio karo metais, kai lietuvių inteligentų grupės ir grupelės ėmėsi svarstyti valstybės atkūrimo būtinumą. <...> Šis reikalavimas, kaip visiems žinoma, įrašytas

ir Vasario 16-osios akte. 1918 m. pab., svarstant antrosios, laikinosios konstitucijos dėsnius, po diskusijų taip pat buvo nutarta paminėti Steigiamąjį Seimą, kaip svarbiausią ir artimiausią valstybės kūrimo tikslą. <...> **M. Sleževičiaus** vyriausybė 1919 m. gegužės viduryje priėmė sprendimą sudaryti Steigiamojo Seimo rinkimų įstatymų rengimo komisiją. <...> Steigiamojo Seimo rinkimai nuo ankstesnių skyrėsi ne tik tuo, kad tai buvo pirmieji besikuriančios valstybės rinkimai į visai šaliai bendrą valdžios instituciją, bet ir tuo, kad pirmą kartą buvo balsuojama už išspausdintus kandidatų sąrašus, nes iki tol savivaldybių rinkimuose buvo balsuojama kamuoliukais, o jų neturint, žirniais arba pupomis“, – pasakojo mokslininkė.

Rinkimai tuomet išjudino visą kraštą, tad balandžio 14–16 d. visuotiniu lygiu bei slaptu balsavimu buvo išrinkta tautos atstovybė – 112 Steigiamojo Seimo atstovų, kuriuos dienraštyje „Tauta“ prelatas **Aleksandras Dambrauskas** pavadino 112 karalių. Tiesa, ne visi tuomet išrinkti atstovai dirbo visą kadenciją, pasikeitė 38 nariai, o tai reiškia, jog iš viso Steigiamajame Seime dirbo 150 parlamentarų. Anot Danutės Blažytės-Baužienės, būtent nuo šios institucijos veiklos prasidėjo Lietuvos demokratijos istorija.

Įdomus faktas, jog dauguma narių buvo jauno amžiaus: 45 atstovai neturėjo nei trisdešimties metų, o vyresnių nei 50 m. buvo tik 14. Taigi jauną valstybę kūrė jauni žmonės, todėl istorikai svarsto: „Gal dėl to Steigiamojo Seimo darbe būta daug idealizmo ir būtent valstybinio, o ne partinio požiūrio“.

Nepaisant jauno amžiaus, Steigiamajam Seimui pavyko daug ką pasiekti, o jo indėliu į modernios valstybės pamatus neabejojama iki šiol. „Jis užbaigė tautinio atgimimo tarpinį ir pradėjo lietuvių, kaip valstybinės tautos, gyvavimo laikotarpį. Naują laikotarpį, orientuotą į demokratiją. Manoma, kad tik demokratiškai išrinktas parlamentas užtikrins sąlygas nepriklausomybei įtvirtinti ir Lietuvos valstybei pripažinti. Rinkimų įstatymas buvo priimtas ir rinkimai įvyko ne tik nusistovėjus sienoms, dar nesibaigus karo veiksams, vidaus situacijai tebesant nestabiliai, bet kai tik Steigiamasis Seimas sustiprino, įteisiņo ir stabilizavo Lietuvos valstybę. Šių pastangų sėkmės rezultatas – Steigiamojo Seimo darbo pabaigoje Lietuvą de jure jau buvo pripažinusios kelios Vakarų valstybės, ji tapo Tautų Sąjungos nare. Jau Steigiamojo Seimo rinkimai parodė, kad Lietuva, vos spėjusi išsivaduoti iš Rusijos imperijos, pasirinko Vakarų geopolitinę orientaciją, Vakarų Europos valstybių parlamentarizmo tradiciją ir pirmasis žingsnis ta linkme įgyvendintas, palyginti, sklandžiai. Rinkimai parodė gana aukštą visuomenės pilietiškumo lygį. Ji pasirodė pakankamai brandi suorganizuoti pirmą

Kostas Daunora.

Jurgis Marčiulionis.

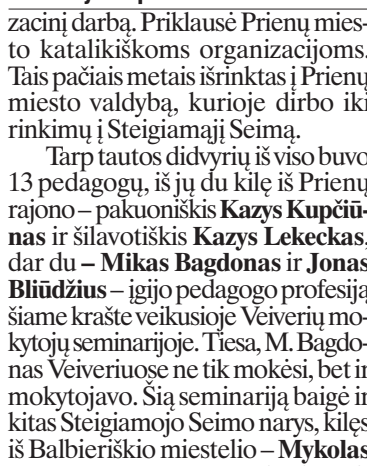
Pranas Šalčius.

Kazys Kupčiūnas.

Kazys Lekeckas.

Mikas Bagdonas.

Jonas Bliūdžius.

Mykolas Krupavičius.

Juozas Purickis.

Į Steigiamąjį Seimą buvo išrinktos ir penkios moterys: **Felicija Bortkevičienė**, **Magdalena Draugelytė-Galdikienė**, **Morta Lukošytė**, **Ona Muraškaitė-Račiukaitienė**, **Gabrielė Petkevičaitė-Bitė**.

kartą partiniais sąrašais vykdomą rinkimų procedūrą, o visuomenė rinkimuose dalyvavo labai aktyviai“, – apie Steigiamojo Seimo reikšmę kalbėjo Danutė Blažytė-Baužienė.

Savo pranešimuose istorikai pristatė keletą nusipelnusių šios institucijos narių: **Steponą Kairį**, **Aleksandrą Stulginskį**, **Joną Steponavičių** ir kt. Tautai tuo metu atstovavo įvairių profesijų, išsilavinę žmonės: ūkininkai, kunigai, teisininkai, pedagogai, gydytojai ir vaistininkai, kariškiai, amatininkai, valdininkai ir tarnautojai, rašytojai, inžinieriai, agronomai bei kiti specialistai. Prie demokratinės valstybės kūrimo prisidėjo ir Prienų krašto šviesuoliai.

Dar prieš Steigiamojo Seimo veiklos pradžią ne vienas Prienų krašto atstovas savo darbais nusipelnė tėvynei. Iš Ličišvėnų kaimo (Jiezno valsčius) kilęs **Konstantinas Daunora** pagal profesiją buvo buhalteris, tačiau jis aktyviai dalyvavo visuomenės gyvenime, dar nesibaigus karo veiksams, vidaus situacijai tebesant nestabiliai, bet kai tik Steigiamasis Seimas sustiprino, įteisiņo ir stabilizavo Lietuvos valstybę. Šių pastangų sėkmės rezultatas – Steigiamojo Seimo darbo pabaigoje Lietuvą de jure jau buvo pripažinusios kelios Vakarų valstybės, ji tapo Tautų Sąjungos nare. Jau Steigiamojo Seimo rinkimai parodė, kad Lietuva, vos spėjusi išsivaduoti iš Rusijos imperijos, pasirinko Vakarų geopolitinę orientaciją, Vakarų Europos valstybių parlamentarizmo tradiciją ir pirmasis žingsnis ta linkme įgyvendintas, palyginti, sklandžiai. Rinkimai parodė gana aukštą visuomenės pilietiškumo lygį. Ji pasirodė pakankamai brandi suorganizuoti pirmą

Steigiamajame Seime būta ir tautinių mažumų atstovų: 6 žydai, 3 lenkai ir 1 vokiečiai, o vienintelis vokiečių tautinės mažumos atstovas – iš Prienų kilęs **Rudolfas Kinderis**.

Nedidelę grupelę sudarė amatininkai, o šiai mažumai priklausė kraštietis **Pranas Šalčius**, kuris vertėsi siuvėjo amatu Prienuose. Karo metais liko Lietuvoje, o, kuriantis Lietuvos valstybei, 1918 m. platino laikraščius, rėmė visuomenės organi-

zacinį darbą. Priklausė Prienų miesto katalikiškoms organizacijoms. Tais pačiais metais išrinktas į Prienų miesto valdybą, kurioje dirbo iki rinkimų į Steigiamąjį Seimą.

Tarp tautos didvyrių iš viso buvo 13 pedagogų, iš jų du kilę iš Prienų rajono – pakuoniškis **Kazys Kupčiūnas** ir šilavotiškis **Kazys Lekeckas**, dar du – **Mikas Bagdonas** ir **Jonas Bliūdžius** – igijo pedagogo profesiją šiame krašte veikusioje Veiverių mokytojų seminarijoje. Tiesa, M. Bagdonas Veiveriuose ne tik mokėsi, bet ir mokytojavo. Šią seminariją baigė ir kitas Steigiamojo Seimo narys, kilęs iš Balbieriškio miestelio – **Mykolas Jeronimas Krupavičius**, kuris pasirinko kunigo kelią, vėliau (1918 m.) buvo išrinktas sudarytos Žemės reformos komisijos pirmininku, o po 5 metų tapo Žemės ūkio ministru. M. J. Krupavičiaus biografija išties stulbinanti: sulaukė pripažinimo, kaip kunigas, igijo ne vieną išsilavinimą, pasižymėjo Lietuvos politiniame gyvenime. Visgi 1942 m. jis buvo suimtas gestapo, kalėjo 3 metus. 1945 m. išlaisvintas JAV kariuomenės, apsigyveno Vokietijoje, vėliau persikėlė į JAV, kur tapo Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto pirmininku, o 1948 m. paaugštintas į prelatas.

Prienų krašte taip pat mokėsi ir Lietuvos diplomatas, žurnalistas, publicistas, visuomenės veikėjas – **Juozas Purickis**. Iš Petrošiškių vienkiemio (tuometinio Jiezno valsčiaus) kilęs diplomatas mokėsi Stakliškių pagrindinėje mokykloje, vėliau lankė Jiezno rusišką parapiinę pradžios mokyklą. Dėl lėšų trūkumo J. Purickis negalėjo tęsti mokslų, todėl 3 metus dirbo tėvo ūkyje, o tada įstojo į Žemaičių kunigų seminariją Kaune. Yra žinoma, jog semina-

Tai, kas išaugina...

Projektą remia

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Rimantė Jančiauskaitė

Ketina nesugrįžti į mokyklų suolus

Ar mokyklos dar sugrįš prie įprastinio darbo klasėse, ar toliau dirbs nuotoliniu būdu, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija leido apsispręsti pačioms savivaldybėms bei mokyklų vadovams. Prienų rajono savivaldybės Švietimo ir sporto skyriaus vedėjas Rimvydas ZAILSKAS sako, kad penktadienį vykusiame mokyklų vadovų pasitarime dauguma mokyklų vadovų išreiškė savo poziciją šiuos mokslo metus baigti nuotoliniu būdu. Sutarta, kad per šią savaitę direktoriai šį klausimą aptars su mokyklų bendruomenėmis, atliks ugdymo plano pakeitimus ir, gavę mokyklų tarybų pritarimą, apie savo apsisprendimą informuos Švietimo ir sporto skyrių.

Rimvydo Zailsko teigimu, mokymosi sunkumų, specialiųjų poreikių turintys mokiniai ir brandos egzaminams besiruošiantys abiturientai gaus visą reikiamą pagalbą, nuo gegužės 25 d. jiems galės būti vykdomos ne tik nuotolinės, bet ir tiesioginės konsultacijos su mokytojais. Abiturientai dar turi visą mėnesį,

per kurį, padedami mokytojų, galės kompensuoti nuotolinio mokymo praradimus. O nuo birželio 22 dienos jiems prasidės brandos egzaminų sesija. Egzaminai bus vykdomi kitaip – abiturientai bus išskirti į atskiras klases po devynis. Anot R. Zailsko, dėl karantino sutrumpėjus mokslo metams ir pasiruošimo

laikotarpiui, ŠMSM buvo svarstyta, ar nereikėtų atsisakyti egzaminų. Tam paprieštaravo aukštosios mokyklos, motyvuodamos tuo, kad kartu su šiuo metų abiturientais į aukštąsias stas ir tie, kurie mokyklą baigė pernai ar dar anksčiau, todėl svarbu sudaryti vienodas priėmimo sąlygas visiems stojantiejiems.

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupės atnaujina darbą

Nuo gegužės 18 d. į įprastą darbo ritmą leista grįžti ikimokyklinio bei priešmokyklinio ugdymo įstaigoms, tik jos privalės laikytis būtinų saugos reikalavimų, skirtingų grupių izoliacijos, kad vaikai kuo mažiau kontaktuotų vieni su kitais.

R. Zailskas patikino, kad visos įstaigos pasiruošusios, tačiau tikrai ne visi tėveliai savo vaikus ves į darželiuose ir mokyklose esančias grupes. Pirmadienio duomenimis, „Ažuolo“ progimnazijoje iš keturių priešmokyklinio ugdymo grupių veiks tik viena, į Veiverių Tomo Zilinsko gimnaziją susirinko devyni priešmokyklinukai, kitose rajono ugdymo įstaigose į šias grupes atėjo vos po vieną ar du vaikus, todėl taupymo sumetimais priežiūros paslauga jiems bus teikiama ikimokyklinio ugdymo grupėse.

Švietimo ir sporto skyriaus vedėjas manymu, iš tikrųjų yra netikslinga atnaujinti priešmokyklinio ugdymo grupių veiklą, kadangi joms mokslo metai truks tik iki birželio.

„Revuonos“ pagrindinėje mokykloje priimtas būtent toks sprendimas, ir tėveliai vaikų į šias grupes neatves.

Tuo tarpu visos rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigos atnaujina veiklą ir dirbs per vasarą, išskyrus N. Ūtos ir Šilavoto mišrias ikimokyklinio-priešmokyklinio ugdymo grupes. „Saulutės“ lopšelyje-darželyje veiks visos penkios, „Pasakojė“ – visos grupės, nors ir nepilnos, „Gintarėlyje“ – trys grupės mažiesiems.

Nors galbūt ne visi darbuotojai, paisydami rekomendacijų, į grupes sugrįš dėl savo rizikingo amžiaus, vedėjas tikisi, kad darbas grupėse su tais vaikais, kurie susirinko, vyks sklandžiai.

Paklaustas, ar darželių auklėtojai

turi galimybę pasitikrinti dėl COVID-19, skyriaus vedėjas teigė, kad tokios prievolės nėra, bet darbuotojai turi teisę atlikti ėminius. Visgi tai padaryti būtų pakankamai sudėtinga dėl didelių eilių Kauno mobiliajame punkte, o pasitikrinti Prienų karščiavimo klinikoje darbuotojai negali.

Tuo tarpu švietimo, mokslo ir sporto ministras savivaldybėms pažadėjo, kad neįvykus suplanuotiems respublikiniams renginiams, 2,5 mln. eurų sutaupytų lėšų bus skiriama vaikų stovykloms ir edukacinėms programoms vasarą. Šias lėšas, kurios bus paskirstytos savivaldybėms, bus galima naudoti ne tik vasarą, bet ir iki kalendorinių metų pabaigos.

Dalė Lazauskienė

Poeto Justino Marcinkevičiaus skaitymai – virtualiu būdu

Šių metų gegužės 15 d. turėjo vykti tradiciniai poeto, kraštiečio Justino Marcinkevičiaus kūrybos skaitymai jo gimtinėje Važatkiemo kaime. Tai būtų buvusi puiki įžanga Prienų miesto šventei bei Tarpautinės muziejų nakties renginio Prienų krašto muziejuje dalis, bet dėl karantino šie renginiai atšaukti, rašoma šios įstaigos internetinėje svetainėje.

Muziejaus darbuotojai rado išeitį ir visus mūsų kraštiečio poeto kūrybos gerbėjus pakvietė vykusius Justino Marcinkevičiaus kūrybos skaitymus prisiminti surengtoje virtualioje fotografijų parodoje.

Pirmieji skaitymai „Vis auga ant širdies skalsiausias trupinys – gimtinė“ buvo surengti 2011 m. Kazakevičių sodyboje, Alksniakiemyje.

Muziejus taip pat paskelbė iniciatyvą, į kurią gali atsilipti visi norintys poeto Justino Marcinkevičiaus

kūrybą skaityti virtualiai. Tereikia įrašyti pačių skaitomą mėgstamiausią poeto kūrinį ir iki birželio 3 d. atsiųsti į Prienų krašto muziejų adresu: ejuoedsnukyte@gmail.com. Įrašai bus paskelbti Prienų krašto muziejaus Facebook paskyroje birželio 7 d., kai bus minima Tėvo diena.

Muziejaus lankytojai dar gali suspėti ir aplankyti muziejuje iki gegužės 28 d. eksponuojamą fotomenininkės Onos Pajedaitės fotografijų parodą, skirtą poeto Justino Marcinkevičiaus 90-osioms gimimo metinėms.

Parengta pagal Prienų krašto muziejaus informaciją

Nuo antradienio lankytojų atvertas Birštono apžvalgos bokštas

Švelninant karantino sąlygas, nuo šios savaitės lankytojų atidromi regioninių parkų bei saugomų teritorijų lankytojų centrai bei apžvalgos bokštai. Įkopti į Nemuno kilpų regioniniame parke pernai iškilusį aukščiausią Lietuvoje apžvalgos bokštą galima jau nuo gegužės 19 d., antradienio.

NKRP direkcija paskelbė, kad Birštono bokštas bus atvertas nuo 7 iki 22 val. ir priminė, kad, lankant šį objektą, reikės laikytis atvirose erdvėse taikomų reikalavimų. Lankytojai galės vaikščioti ne didesnėmis nei 5 asmenų grupėmis (išskyrus artimus gimnainčius) ir privalės laikyti

ne mažesnio nei 2 m atstumo tarp žmonių ar jų grupių, trumpesnio nei 15 min. kontakto ir vengti tiesioginio fizinio kontakto. Primenami ir asmens higienos reikalavimai, vyresniems nei 6 metų asmenims rekomenduojama dėvėti veido kaukes ar kitas asmens apsaugos priemones.

Anot direktijos, lankytojų saugumas priklauso nuo jų pačių, todėl reikėtų būti sąmoningiems ir laikytis nustatytų reikalavimų bei rekomendacijų, kurios bus iškabintos šalia bokšto.

Nuo pirmadienio pradėjo veikti ir Medžių lajų takas Anykščiuose, nuo antradienio pakvies nacionalinių ir regioninių parkų lankytojų centrai, kurie turi įrengtas ekspozicijas. Pirmiausia jas galės apžiūrėti pavieniai asmenys, šeimos, nedidelės lankytojų grupės. Nuo birželio 1 d. visą vasarą nacionalinių, regioninių parkų lankytojų centrai dirbs ir šeštadieniais.

Tęsiame temą

Lietuvos Aukščiausiojo teismo nutartis galutinė ir neskundžiama

2019 m. gegužės 9 d. „Gyvenimo“ numeryje, publikacijoje „Buvo žemė – ir žemės nėra“, rašėme apie Kauno apygardos teisme priimtą sprendimą dėl bandymų pakeisti teisėtai atliktų matavimų ribas Veiverių seniūnijos Mauručių kaime. Priimtas sprendimas buvo nepalankus Nacionalinės žemės tarnybos palaikomam ieškoviui.

Atsakovais šioje byloje buvo 11 žmonių. Jie labai laukė bylos baigties. Beje, nors sprendimas ir buvo priimtas, bet žemėtvarkininkai neskubėjo jį vykdyti. Jie tikėjosi, kad Kauno apygardos teismo sprendimas bus apskūstas kasacine tvarka ir procesas tęsis toliau.

Ieškovas taip ir padarė, tačiau 2020 m. gegužės 14 d. Lietuvos aukščiausiojo teismo nutartis jam ir vėl buvo nepalanki – kasacinį skundą atsisakyta priimti. Ši nutartis galutinė ir neskundžiama. Taigi Kauno apygardos teismo sprendimas lieka galioti ir turi būti vykdomas.

Ar iš tiesų baigėsi atsakovų išgyvenimai ir teisingumas bus atstatytas? Lauksime Nacionalinės žemės tarnybos ir Žemės ūkio ministerijos atsakymų šia tema. Beje, atsakovai viliasi, kad jų bus viešai atsiprašyta. Jie taip pat neatmeta galimybės kreiptis ir dėl patirtos moralinės žalos.

„Gyvenimo“ informacija

Prienų seniūnija dirba jau naujose patalpose

(Atkelta iš 1 p.)

Prienų miesto seniūnijos seniūnė Janina Armonienė sakė, kad naujose patalpose erdviau, seniūnija turi daugiau kabinetų. Pirmomis dienomis po persikraustymo klientų su reikalais užėjo vienas kitas, daugelis, kaip įpratę karantino metu, skambina telefonais, rašo elektroniniu paštu. Gyventojai į seniūniją kreipiasi gyvenamosios vietos deklaravimo klausimais, dėl šeimos sudėties ir kitų pažymų, taip pat su skundais, daugiausia jų sulaukiama dėl atliekų, šaligatvių, gatvių, viešų vietų tvarkymo, vandentiekio avarijų ir kt. Nors kai kurie klausimai nėra seniūnijos kompetencijos, J. Armonienės teigimu, žmonėms tarpininkaujama, jie nukreipiami reikiamu adresu. Mies-

to tvarkymo klausimais bendradarbiaujama su UAB „Prienų butų ūkis“. Šios bendrovės pagalba, taip pat viešuosius darbus dirbančių darbuotojų pagalba prirėkė ir tuomet, kai gūsingi vėjai mieste išvertė keletą medžių, išlaužė jų šakas.

Dabar vieni iš svarbiausių darbų, kuriuos organizuoja seniūnija, duobių gatvėse ir keliuose lopymas, šaligatvių tvarkymas, kaimų kelių greideriavimas, pakelių šienavimas.

Naujosios seniūnijos patalpose dirba ir naujas kolektyvas, kuris susiformavo visiškai neseniai. Raštvedė ir viešosios tvarkos specialistas seniūnijoje dirba nuo praėjusių metų, seniūnė, jos pavaduotoja ir vyriausioji specialistė į kolektyvą įsiliejo šių metų pradžioje.

Dalė Lazauskienė

Prienų seniūnijos darbuotojų kontaktai:

Seniūnė Janina Armonienė (8 616) 92 307
janina.armoniene@prienai.lt (8 319) 61 108

Seniūno pavaduotoja Asta Lukšaitė (8 687) 37 340
asta.luksaite@prienai.lt (8 319) 52 195

Vyriausioji specialistė Inga Mieliauskė (8 698) 29 927
inga.mieliauske@prienai.lt (8 319) 52 195

Raštvedė Rūta Laukaitienė (8 319) 52 195
ruta.laukaitiene@prienai.lt

IVAIRŪS

Prienų rajono savivaldybė skelbia viešą nuomos konkursą

Prienų rajono savivaldybė teisės aktų nustatyta tvarka išnuomoja negyvenamąsias patalpas J. Basanavičiaus g. 16, Prienų m. (unik. Nr. 4400-1919-8528, reg. Nr. 44/1304265, rūšio patalpos), kurių indeksai: R-7, plotas 57,30 kv. m; R-8, plotas 20,39 kv. m; R-9, plotas 10,79 kv. m; R-10, plotas 2,28 kv. m; R-11, plotas 1,61 kv. m; R-12, plotas 1,61 kv. m; R-13, plotas 1,71 kv. m; R-14, plotas 1,23 kv. m; R-15, plotas 3,42 kv. m; R-16, plotas 6,02 kv. m, iš viso 105,36 kv. m. Smulkesnė informacija čia.

Dėl išsamesnės informacijos prašome kreiptis į Prienų rajono savivaldybės administracijos Statybos ir ekonominės plėtros skyriaus vyriausiąją specialistę Džiuljetą Čepeliauskienę tel. (8 319) 61173 arba el. p. dziuljeta.cepelaiuskiene@prienai.lt.

2020-06-04 12:00-13:00 val. UAB „RAMLINA“ atliks kadastrinius matavimus sklypui, esančiam Prienų r. sav., Veiverių sen., Papilvio k., S/B „Kedras“, Rytų g. 15, Kad. Nr. 6950/0007:369. Reikalingi suderinimai su gretimo sklypo savininke (kad. Nr. 6950/0007:373) – G.G. (mirusi).

Savininkus ar įgaliotus asmenis prašome pretenzijas bei pastabas pareikšti per 30 dienų po matavimų dienos tel.: 8 677 40 362, arba Europos pr. 91, Kaunas, El.p. ramlina@inbox.lt. Apie matavimus paskelbta ir seniūnijos lentoje.

„Tele2“ pasiūlymas: įsigykite išmanųjį įrenginį dabar, mokėkite po 3 mėn.

Šalyje užsitęsęs karantino laikotarpis, „Tele2“ siūlo itin patrauklias sąlygas išmaniesiems įrenginiams įsigyti. Išsirinkti išmanųjį telefoną, planšetę ar kompiuterį galite jau dabar, o mokėsite už jį vėliau. Pasiūlymu galima pasinaudoti operatoriaus salonuose ir internetinėje parduotuvėje www.tele2.lt.

„Sudėtingu karantino laikotarpiu ir taip gausu įvairių išlaidų, todėl, norėdami padėti, suteiksime galimybę įsigyti trokštamą mobilųjį telefoną, nešiojamąjį kompiuterį ar kitą išmanųjį įrenginį dabar, o pradėti už jį mokėti tik po 3 mėn.“ – sakė Petras Masiulis, „Tele2“ generalinis direktorius.

Įrenginių įmokų atostogos

Reaguodami į dabartinę situaciją, „Tele2“ siūlo neatidėlioti darbui ar laisvalaikiui reikalingų išmaniųjų įrenginių įsigijimą – įsigiję juos jau dabar, mėnesines įmokas už telefoną galėsite pradėti mokėti tik po 3 mėn. nuo sutarties pasirašymo datos.

Pasiūlymas galioja pasirašius 24 mėn. naują sutartį arba pratęsiant esamą sutartį su visais pokalbių planais ir perkant telefoną arba „Laisvo interneto“ planais bei perkant kompiuterį, planšetę ar kitą pasirinktą išmanųjį įrenginį. Paslaugų sutartis bus aktyvuojama iškart, pasirašius sutartį.

Mėnesines įmokas bus galima pradėti mokėti tik nuo ketvirtąjį sutarties mėnesio. Nutraukus paslaugų sutartį, nutrūks ir įrangos sutartis (klientui reikės sumokėti likusią sumą už įrangą).

Taip pat šiuo metu galimas greitas, nemokamas ir bekontaktis įrenginių pristatymas į namus.

Nuolaidos mobiliesiems telefonams

Svajojantiems įsigyti naują išmanųjį telefoną, dabar itin palankus metas tai padaryti. Be palankių įrenginių įsigijimo sąlygų, daugybei mobilųjų telefonų išplataus „Tele2“ asortimento šiuo metu taikomos ir itin patrauklios nuolaidos.

Pasiūlymais pasinaudoti turėtų suskubti „Apple“ gerbėjai. Didžiausia, net 320 Eur nuolaida su 24 mėn. sutartimi šiuo metu taikoma ypač ryškų, 5,8 colio ištirizainės „Super Retina“ ekraną ir prabangaus dizaino plieninį korpusą turinčiam, 64 GB vidinės atminties „iPhone XS“ telefonui. Kaina be sutarties mokant visą sumą iškart – 739 Eur (kaina ne akcijos metu – 1059 Eur).

Ypatingi pasiūlymai paruošti ir norintiems įsigyti spalvingąjį „iPhone Xr“ bei daugelį jau pamėgtus „iPhone 7“ arba „iPhone 8“ išmaniųjų modelių.

Sutaupys ir tie, kurie pasiūlymo laikotarpiu pasirinko „Samsung“ išmanuosius. Šiuo metu itin gera kaina galima įsigyti populiarius „Galaxy S10“, „Galaxy S10+“, „Galaxy S20“ ir kitus pamėgtus „Samsung“ mobiliųjų telefonų modelius. Išskirtinis pasiūlymas taikomas ir unikaliai besilankstantį stiklinį ekraną ir aukščiausios kokybės kamerą turinčiam „Galaxy Z Flip“ telefonui su 256 GB vidine atmintimi. Užsisakius šį išmanųjį jau dabar, dovanojamas net 12 mėn. draudimas.

Naujieji „Tele2“ pasiūlymai turėtų sudominti ir „Huawei“ fanus. Svajojantys apie „P30 Pro“ modelį dabar šį itin lengvą, vos 165 gramus sveriantį, ryškių spalvų išmanųjį su 128 GB vidine atmintimi, 24 mėn. sutartimi įsigyti gali net 220 Eur

**ĮSIGYKITE DABAR,
MOKĖKITE PO 3 MĖN.**

TELE2

pigiau. Kaina be sutarties – 579 Eur (kaina ne akcijos metu – 799 Eur).

Nuolaida taikoma ir „Huawei P Smart 2019“, kuri verta rinktis ieškantiems lengvesnio bei kompaktiškesnio telefono modelio. Jis ne tik lengvai susidoros su visomis kasdienėmis užduotimis, bet ir nustebins savo intuityvumu bei kokybiška kamera. Be šių telefonų, specialūs pasiūlymai taikomi ir dar septyniems skirtingiems „Huawei“ modeliams.

Paruošti ir 5 „Xiaomi“ gamintojo pasiūlymai. Pavyzdžiui, ieškantiems galingo bei užduotis greitai vykdančio telefono, patiks „Redmi 8T“ modelis su 64 GB atmintine. Šį, keturguba galine kamera papildytą, ir „Snapdragon 655“ procesorių turintį bei išskirtiniu dizainu pasižymintį telefoną šiuo metu galima įsigyti už itin patrauklią kainą.

Nuolaidos planšetėms ir kompiuteriams

Be lanksčių įsigijimo sąlygų, papildomos nuolaidos su sutartimi šiuo metu taikomos ir įvairių gamintojų planšetiniams bei nešiojamiesiems kompiuteriams.

Jei kaip tik planavote įsigyti planšetę, rinktis tikrai yra iš ko – viliojantys pasiūlymai paruošti „Apple“, „Samsung“ ir „Huawei“ gamintojų planšečių modeliams.

Tuo tarpu nešiojamiesiems kompiuteriams šiuo metu taikomos nuolaidos su sutartimi siekia net iki 420 Eur. Įsigyjant kompiuterį su 24 mėn. sutartimi, tokia nuolaida taikoma „Apple Macbook Air 13“ (2019) lengvam, spalvingam ir intuityviam kompiuterio modeliui su 256 GB vidine atmintimi. Nors šis kompiuteris itin lengvas, bet kartu ir labai galingas – jame veikia aštuntos kartos „Intel Core i5“ procesorius, kuris padeda susidoroti su visomis užduotimis. Kaina be sutarties – 1099 Eur (kaina ne akcijos metu – 1519 Eur).

Ieškantiems patikimo, lengvo ir lankstaus kompiuterio modelio, sudomins „Lenovo Essential V130 15.6 FHD“ kompiuteris, kurį su 24 mėn. sutartimi dabar įsigysite net 50 Eur pigiau. Plačiu 15,6 colio ištirizainės ekranu ir lengvumu (vos 1,8 kg) išsiskiriantis modelis sukurtas taip, kad taptų ištikimiausiu jūsų pagalbininku. Šio modelio ekranas lankstosi net 180 laipsnių kampų, todėl nešiojamuoju kompiuteriu naudosisite taip, kaip jums patogiau. Kaina be sutarties – 399 Eur (kaina ne akcijos metu – 449 Eur).

Šiuo metu ypač gera kaina siūloma ir populiariai žaidimų konsolėi „Sony Playstation PS4 Slim 500 GB“. Aukštos kokybės konsolė dabar galima įsigyti su 40 Eur nuolaida. Pasiūlymas galioja perkant konsolę su 24 mėn. sutartimi. Konsolės kaina be sutarties – 309 Eur (kaina ne akcijos metu – 349 Eur).

Daugiau informacijos apie akciją sužinosite <https://tele2.lt/privatiems/akcijos/nemokek-tris-menesius>, „Tele2“ salonuose arba paskambinę telefonu 117.

Įrenginiams papildomai taikomas vienkartinis laikmenos mokestis. Akcijos laikas bei įrenginių kiekis – riboti.

Reklama ■ Reklama ■ Reklama

SIŪLO DARBA

Įmonei reikalingas sargas ir elektrikas, turintis darbo patirties dirbant su automatika. Tel. 8 698 46 063, el. paštas: strielciulentpjuve@gmail.com

Reikalingas John Dere javų kombaino operatorius. Geras atlyginimas. Telefonas 8 652 65 769.

Siūlome gerai apmokamą darbą vairuotojams, turintiems C kategoriją ir 95 kodą. Išvykimas 6 savaitėms į Vokietiją. Tel. 8 655 56 743.

PERKA

Nekilnojamas turtas

Brangiai perku mišką, gali būti su bendrasavininkais, sutvarkau dokumentus. Tel. 8 644 55 355.

Brangiai PERKAME miškus visoje Lietuvoje. Atsiskaitome iš karto. Tel. +370 699 29 992.

Pirksime 2, 3 arba 4 kambarių butą Jiezne. Tel. 8 628 71 260.

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė brangiai perka galvijus, atsiskaito iš karto. Išsivežame. Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534.

BRANGIAI PERKA

veršelius ir didelius mėsinius galvijus. Tel. (8 634) 23551.

PERKA GALVIJUS

KARVES, TELYČIAS, BULIUS PAGAL SKERDENAS ARBA GYVA SVORĮ. SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS. Tel.: 8 614 93 124

PERKA

Įvairios prekės

Įmonė perka naudotus automobilius. Gali būti be techninės apžiūros, nevažiuojantys, išregistruoti. Siūlykite visus variantus telefonu: 8 607 67 679.

PERKAME-PARDUODAME VERŠELIUS

GEROMIS KAINOMIS

Nuo 2 sav. amžiaus; 50 su viršum kg. Tel. 8 617 22 283

agaras

PERKA KARVES, BULIUS, TELYČIAS

pagal skerdeną ir gyvą svorį (brangiai mėsinius). Atsiskaito iš karto. NEMOKAMAS tel. 8 800 08 801, tel.: 8 612 34 482, 8 658 00 273.

PARDUODA

Kietas kuras

Parduoda malkas: skaldytas, kaladėlėmis ir nepjautas 3 metrų ilgio. Pjauna statybinę medieną pagal kliento išmatavimus. Pristato. Tel.: 8 614 98 516, 8 699 48 191.

Parduoda DURPIŲ BRIKETUS, malkas, supjautas kaladėlėmis, rąstukais. Skubiai, nemokamai pristato jums patogiu laiku. Tel. 8 672 51 171.

Parduodame įvairias malkas. Skaldytos, kaladėlėmis, rąsteliais. Tel. 8 614 97 744.

Parduoda įvairias malkas, supjautas kaladėlėmis. Pristato į namus. Tel. 8 671 94 231.

Įvairios prekės

Parduodame kiaulių skerdeną puselėmis, lietuviška, svilinta – 2,85 Eur/kg, lenkiška – 2,50 Eur/kg. Sprandinę, nugarinę, šoninę, kumpį. Atvežame. Tel. 8 607 12 690.

PARDUODAMOS MALKOS

Kietųjų arba minkštųjų lapuočių – paruoštos arba dvimetris. Miškininko kokybės kontrolė ir atvežimas. Perkant daugiau – mokate mažiau. Senjorams – papildoma nuolaida. Tel. 8 621 24 644

PASLAUGOS

Liejame pamatus, betonuojame. Montuojame gipso kartoną, glaistome, dažome, kalame dailylentes, dedame visų tipų grindis, klojame plyteles, atliekame santechnikos darbus, elektros instaliacijos darbai, klojame trinkeles, lankstome skardas. Tel. 8 600 96 399.

Šlifuojame, dedame ir lakuojame parketą, dengiame stogus, skardiname, lankstome, šiltiname ir dažome namų fasadus. Kasame pamatus, mūrį, tinkuojame, betonuojame, montuojame tvorą, langus, duris, atliekame langų apdailą, griovimo darbus. Statome karkasinius namus. Tel. 8 620 85350.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, katilinių įrengimo. Komplektuojame kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 8 640 39 204.

Parduoda žvyrą, smėlį (0–2 sijotą/plautą, 0–4 sijotą), skaldą, frezuotą asfaltbetonį. Atvežimo paslaugos. Tel. +370 686 75 282, el. p. nerijus@domenta.lt.

Parduoda javų kombainams remontuoti laiptuotą skardą, javų kombaino „Volvo 8000“ kratomąją lentą ir „Ferguson“ kratomąją lentą (ilgis – 2 metrai, plotis – 1,04 metro). Tel.: 8 687 26 184, (8 343) 50 413.

Parduoda įvairias bulves, šieno rulonus. Didelį kiekį gali atvežti. Tel. 8 606 91 063.

Parduoda vasarinius kviečius ir miežius, grėblį-vartytuvą „Volungė“. Tel. 8 699 03 190.

UAB „Dameta“ parduoda

akmens anglį ir anglies granules (kaina nuo 133 eurų), taip pat fasuojame į maišus po 25 kg ir 50 kg. Tel.: 8 612 87 755, (8 37) 561 350.

AB VILNIAUS PAUKŠTYNO VIŠČIUKAI! VIŠTAITĖS, ANČIUKAI, ŽĄSIUKAI, KALAKUČIUKAI

GEGUŽĖS 22 d. (penktadienį) prekiausime AB „Vilniaus paukštynas“ mėsiniais broileriniais vienadieniais ir paugintais 2-4 sav. COBB-500 ir ROSS-308 veislės viščiukais. Taip pat mėsiniais ančiukais, žąsiukais, mulardomis, didžiaisiais mėsiniais BIG-6 veislės kalakučiukais, vienadienėmis vištaitėmis, pašarais. Tel. užsakymams 8 612 17 831:

Veiveriuose – 9 val., Skriaudžiuose – 9,15 val., Jiestrakyje – 9,40 val., Žemaitkiemyje – 9,55 val., Naujojoje Ūtoje – 10,10 val., Vartuose – 10,20 val., Paprūdžiuose – 10,25 val., Balbieriškyje – 10,40 val., Prienuose (prie turgaus) – 11 val., Klebiškyje – 11,15 val., Ingavangyje – 11,25 val., Šilavote – 11,35 val., Leskavoje – 11,45 val., Juodbūdyje – 12 val., Išlauže – 12,40 val., Pakuonyje – 12,55 val., Ašmintoje – 13,45 val., Strielčiuose – 13,55 val., Birštono Vienkiemyje – 14,40 val., Nemajūnuose – 14,55 val., Vėžionyse – 15,10 val., Jiezne – 15,25 val., Kašonyse – 15,40 val., Pieštuvėnuose – 16,45 val., Užuguostyje – 16,55 val., Stakliškėse – 17,10 val. Tel. 8 612 17 831.

PASLAUGOS

Kaminų įdėklai: gaminimas, montavimas. Kaminų valymas. Tel. 8 645 87 304.

Nebrangiai atvežame sijotą kokybišką juodžemį. Vežamas kiekis – nuo 6 iki 10 kub.m. Tel. 8 645 64 788.

DURYS – PER 3 DIENAS!

GAMINU DURIS – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūsiams. Tel.: 8 653 93 193, 8 658 80 544.

Jei sugedo šaldytuvas, šaldiklis – Jums padės meistras Virginijus. Tel. 8 622 02 208.

SIENŲ ŠILTINIMAS

užpildant oro tarpus 1m² kaina nuo 1,40 Eur. Tel. 8 675 7 73 23

Remontuoju koklinius pečius, kokybiškai klijuoju plyteles ir remontuoju vonias. Tel. 8 664 12 073.

Automatinių skalbimo mašinų, el. viryklių, indaplovių remontas, prijungimas. Atvykstate į namus. Dirbame ir savaitgaliais, suteikiame garantiją. Tel. 8 645 04 370.

SLERIA KREDITAI AR PRITRŪKAI PINIGŲ? Tiesiamu palengvinsime Jūsų našta. PASKOLOS nuo 100 iki 5000 eurų, nuo 2 iki 36 mėnesių. REFINANSAVIMAS nuo 500 iki 7000 eurų, nuo 6 iki 36 mėnesių. Konkurencingai itin mažos palūkanos rinkoje. Be užstato, be užslėptų sutarties sudarymo mokesčių. Kreiptis tel. 8 601 50 935. Tarpininkas Ričiardas. Individualios veiklos pažyma Nr. 621263.

„Kad šalnų žiedų nepakąstų“ ...

Per patį obelių žydėjimą turguje jų buvo galima pirkti dar jaunų. Kaip sakė prekeivis, obuolių galima bus valgyti po dvejų metų. Perkančiųjų susidarė eilutė. Alyvinių obelaičių porelę pirkusi moteris patikino, jog svarbiausia, kad šalnų žiedų nepakąstų, ir kad obelaitės sodinti reikia būtinai su vyru, tuomet vaismedis, pasak jo, bus derlus. „O žydėjimą svarbu išsaugoti ir mums, moterims. Ir nesvarbu, kad man jau gerokai per šešiasdešimt, – jaunatviškai kalbėjo, maloniai šypsojosi pirkėja. Už porą obelaičių ji mokėjo 20 eurų. – Kai augau, tėvas didelį sodą apeidavo, o jam sužaliavus, nuskindavo po šakelę nuo kiekvienos obelaitės, parnešęs namo, užkišdavo už sijos. Sakydavo, kad namas ilgiau išstovės sveikas“, – pasidalijo ir atsiminimu. O kad jų dar daugiau būtų, galima buvo pasikuisti po gana didelį sendaikčių turgų. Vis užkliūva akis už ant žemės išdėliotų knygų. Prieš akis greitai iškilo Klaipėda, atmintis kartotojo V. Mačernio žodžiais „Aš pažinau karalių tavyje“, kai pamačiau I. Simonaitytės „Vilių Karalių“ ...

Neloliese būriavosi ūkininkai. Centnerį kviečių, kvietrugių, miežių, pašarinių miltų siūlė pirkti už 9–10 eurų.

Bitininkai jau siūlė ir gegužės mėnesį sunęšto medaus, kuris turi labai daug žiedadulkių. Dar šis medus būdavo vadinamas ir „mojavu“, jis vaistingas labai. Pusės litro stiklainis medaus kainavo 5 eurus, kilogramas – 7 eurus.

Akys raibo nuo gėlių žiedų, nuo daigų, daigelių. Vieni pirkto begonijas, kiti – petunijas, ledinukus ar serencius, pelargonijas pusiau svyrančias, rožių krūmus. Kiti rinkosi pomidorų, paprikų daigų, kurių vienas kainavo vieną eurą, ankstyvų kopūstų, kalafiorų daigas kainavo 0,15–0,20 euro. Kadangi prekeivių daigais buvo daugybė, tai ir kainos keletu centu skyrėsi, kaip ir gėlių.

Jau pasiilgę žmonės šviežių daržovių, tad nors agurkų kilogramas kainavo ir 2,20 euro, vis tiek pirkto. Krapų 100 gramų kainavo eurą, svogūnų laiškų gera sauja – eurą, ryšelis ridikėlių – 0,60 euro, morkų – 1,20 euro, salotų sauja – eurą.

Dešimt vištos kiaušinių moterėlės pardavė po 1,50 euro. Litras pieno kainavo 0,50 euro, litras grietinės

– 3,60 euro, pusė kilogramo varškės – 0,80 – 1,20 euro, pusė kilogramo sviesto – 4 eurus. Sūrį pagal skonį bei sudėtį galima rinktis ir už 1,50 euro, ir mokėti gerokai brangiau.

Gražų rūkytą kumpelį svečiams pavaišinti pirkusi prieniškė sakė, kad sumokėjo daug, nes kilogramas jo kainavo 8 eurus. Moteris, gyvenanti už kelių kilometrų nuo miesto, tikino, kad labai norėtų pati užsiauginti paršiuką, bet „reikalavimai tokie, kad dėl vieno paršo tik daugiau kiaušysčių“. Ji sugrįžo į laiką, kai namuose nusišerdavo ne vieną kiaulę, kai galėjo laikyti karvukę, arklį, kai dar tuo metu net jokių „čipavimų“ jiems nereikėjo...

Kartais tikrai neverta, matyt, grįžti ten, į kur negrįžtama, bet žmonių atminties vietas niekas dar neišmatavo. Kaip ir jausenos, kada gi geriau gyveno ar gyvena. Ir tikrai nemaža dalis sutiktų žmonių, kurie stabteli, kiti besirinkdami kokią vištą ar gaidį, šį kartą kainavusius 6–8 eurus, išskalba, sugrįždami laiko ratu į praeitį, nes, kaip sakė vienas birštonietis, „argi obelys dabar tokios, kaip kadaise, koks didumas jų būdavo, namo stogą siekia, ir pragyvena senelius, ir tėvus mūsų, ir mums dar obuolių palieka“...

„Prienu turguje perki, savo kraštą tu remi!!!“

„Į mišką eikim tik su taika, be kirvio“ ...

Kartais vaikščiodama Alksniakiemio miško keliukais, išskyrus gamtos gyventojus, nesutinki nieko, ypač, kai pučia siaurės vėjas ir lynoja. O šeštadienį, aikštelėje po klevu, buvo ir ant medinių stalų tiesiančių staltieses, kuriančių šašlykinę. Krykštavo ir vaikai. Niekas nekreipė dėmesio į debesis ir vėją. Rodės, kad Teresės, kaip kartais pavadinu, kopyltstulpiai spinduliavo tvirta energija, lyg saugodami praeivius.

Šioje aikštelėje kiek atokiau pasistatė mašiną ir Lina. Išlipusi ji iškart nužvelgė didžiulį klevą: „Klevo šakos kaip elnio ragai susipyne“. „O, žiūrėk, kiek raktažolių, tik neslink, jos įrašytos į Raudonąją knygą, juk Šv. Petro rakteliai“, – šyptelėjo Lina Šerpenskaitė, sutikusi pasivaikščioti miško keliais Birštono turistinėje bazėje. – Čia atvažiuodavau labai seniai, dar vaikas būdama, kai dar voverių daug gyveno. Ar matei dabar nors vieną? Čia labai gera aura, todėl traukia. Ir nebūtinai eiti asfaltu, geriau miško keliais, ir svarbiausia, kad niekur nepasiklysi Nemuno kilpoje. Saugu“. Prisipažinusi, kad nesutikau nė vienos voverės, pasuku su Lina mišku ieškoti gražių dilgėlių, bus jos sugalvotam naujam pyragui. Tik man jos dilgina labai. Lina rodo, kad reikia braukti lapukus į viršų – mokėti su dilgėle „susitarti“. Iškart nesigauja. Ji skina be pirštinių, tikindama, kad nedilgina. Nors ieško labiau tų, kur dilgina ir vadina „gailiomis“, mat ir dilgėlių yra ne viena rūšis. O šios, kurias ji renka, keistai vadinamos „gailiomis“, nors nesigaili manęs – „skaudžiai kanda“, neva yra vitaminingesnės, geriau tinka ir sriubai, ir pyragui ar kiaušinienei. „Jauti, kaip kvepia sakais, tuoj žydės pakalnutės“, – neišduodu, kad tai mano mylimiausias, kurių niekad neskinu, nes pati nežinau, kodėl būtent jas išrinkau iš pavasario gėlių... „Žiūrėk, jonpartis, gal čia galima surasti ir žydintį papartį“, – suabejojusi, nors viltingai, Lina dar primena, kad dilgėlės tirština kraują, todėl jos – tik sezoninis reikalas. Ir paima kažką nuo tako, kad aš neužminčiau. „Tai vynuoginė sraigė, naują kiautą parodys, kai bus šilčiau. Oi, kiek čia jų daug. Po savaitės būtų skanus guliašas“, – šypneli ir nutyla, nes rinkti negalima. Ji kviečia pasukti miško

keliuku, kur auga sėklinės pušys, užaugusios nepriklausomai nuo mūsų, Lina dar paaiškina, kad, pavyzdžiui, sėkliniam ažuolyne svarbu, kas pirmas giliuką paims – miškininkas ar šernas. „Į mišką svarbu eiti tik su taika, be kirvio, draugiškai. Tik tuomet bevaikštant gali nurimti siela. O, jai nurimus, net neišsprendžiama problema netikėtai suranda sprendimą“, – įsitikinusi pašnekovė. „Įėjom į genio teritoriją“, – sako ji. Užklausta, iš kur žino, ką tik genys perspėjo aplinkinius, girdi, kaip aptilo ir kiti paukščiai“. Lina kvietė pasiklausti genienės, kuri atliepė į genio šaukimą „atvykti“ į lizdą. Na, dar, norint žinoti, jog tai genienė, reikia kažkaip tuos miško garsus atskirti. O kartais eini, juos girdi, ir kvėpuoji visa visuma, išjauti ją. Lina taip pat pritaria, kad ir paukščių bei miško gyventojų gyvenime nėra geros taikos. Jie, kaip ir žmonės, rungtyniauja, kuris garsiau išrėks, kurio plunksna ilgesnė, kuri patelė ar patinas gražesnis. „Kartais juk ir įkerta vienas kitam – kaip žmonės“, – šypneli Lina, nieko neišduodama apie asmeninį gyvenimą, kuris, jos manymu, kiekvieno žmogaus yra „privati valda“, ir tiek. „Tas karantinas davė ir ramybės. Tyla ir ramybė, ypač miške, padeda susidėlioti prioritetus ir kitaip, naujai pažiūrėti į priekį, – kviesdama pasiklausti kikiliukų, prataria ji ir parodo meletą. – Tai genio „pusbrolis“ su raudona kepure“, – keista, kad aš nepažįstu. „Vaikystėje nebuvo mobilių telefonų, kompiuterių, todėl mes matėm daugiau gamtos, išmokom pažinti garsus, paukščius, – pasakoja Lina ir prisimena kiekvieno ryto laidą per LRT radiją „Gamta visų namai“ ir laidą „Labanakt, vaikučiai“. – Su teta Beta juk kelios kartos užaugo. Mes

„Linutės pyragas“

iš to ir mokėmės. Dažnai ir į mišką eidavom su tėvais uogauti, grybauti. Buvo smalsu sužinoti apie miško augalus bei gyventojus“. „Va, girdi, kikiliukas vėl“... – sugrąžina pasakojimu į dabartį, kai pasukam į kitą keliuką, mašinos link. „Žvelk, kaip ant kreigo plyšauja juodasis strazdas, – rodo į Kampiškių gatvės namo kreigą. – Tai labai socialūs paukščiai, ir žmogų prisileidžia sodybose, ir nelabai lizdus slepia“.

Pirmoji mano pašnekovė miško keliais Lina įsitikinusi, kad miške labai gerai vaikščioti būtent po vieną. „Taip ir savo medį kiekvienas suranda. Ir medis vienas ima, kitas duoda. Vieni naktį, kiti – dieną, – kalba apie medžių skleidžiamą energiją. – O nuo blogos akies ar piktų dvasių, tai geriausiai tinka šermukšnis, – pataria Lina. – Šermukšnių uogienė labai tiks prie mėsytės, kad ir prie žvėrienos“. Taip pamažu vėl sugrįžtame prie seno išsišakojusio klevu... Beje, tai puiki vieta pradėti kelionę pasišnekučiuojant su savimi arba su pakeleiviu...

Grįžusi namo, Lina sako, jog „karantino pralaužimo proga“ keps pyragą, kurio receptu mielai pasidalijo. „Linutės pyragas“ – nesaldus varškės pyragas su špinatais ir dilgėlėmis. Labai tinka ir į gamtą pasiimti, jeigu nevalgai mėsos ar neturi laiko kepti šašlykų. **Tešlai reikės:** 2 kiaušinių, 100 g raugintos grietinės sviesto (ištirpinto), 100 g grietinės, 0,5 šaukštelio kepimo miltelių (be gliatimo), žuipsnelio druskos, 4 šaukštų beglūtimio mišinio pyragams su akacijų derva Schar.

Įdarui: po saują špinatų ir dilgėlių nuplautų, nusausintų, susmulkintų. 350–400 g varškės, 1 kiaušinio, žuipsnelio druskos. Ruošiant tešlą reikia išplakti kiaušinius su druska, sudėti lydytą sviestą ir grietinę. Gerai išmaišyti. Sudėti miltų mišinį. Tešla neturi būti kieta. Kepimo indą ištepti sviestu. Tešla padengiant indo kraštus, kad gautųsi „dubenėlis“, tada dedame varškę, sumaišytą su kiaušiniu, špinatais, dilgėlėmis. Kepti 160–170 laipsnių orkaitėje, funkcija – apačia – viršus. Jeigu kepa įjungę ventiliatorių, temperatūrą mažinti iki 140–160 laipsnių, nes miltai be gliatimo yra jautrūs karščiui. Kepti 30–40 minučių, kol gražiai pagelsta. Skanaus!“

Palma Pugačiauskaitė

KAIMYNŲ KAIMYNAS KONKURAS

Turi kaimyną, kuris savo „kaimynišku“ tiesiog verčia tave būti geresniu žmogumi?

Tavo kaimynas turi užsiėmimą, kuriuo drovisi pasirodyti, tačiau tau atrodo, kad tai turi pamatyti visi internetai?

Gal tavo kaimynas toks nerealaus savo poelgiu, kad visus sugeba suvienyti ir būti tikru pavyzdžiu kitiems?

Nekentrai laukiame jūsų pasidalinimų savo kaimynų istorijomis su mumis šiais būdais:

- FILMUOKITE
- FOTOGRAFUOKITE
- APRAŠYKITE

Susisiekite telefonu arba elektroniniu paštu su savo gyvenamose teritorijose patalpinusiu komisaratu bendruomenės pareigūnu iki gegužės 28 dienos.

„KAIMYNŲ KAIMYNŲ“ nugalėtoją paskelbsime gegužės 29 dieną!

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančiauskaitė, apžvalgininkė (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327.
Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais.
Ofsetinė spauda. Apimtis - 2 spaudos lankai.
Indeksas 67283. Tiražas – 1750 egz.
Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17, tel. (8 ~ 315) 73786.

